

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**OMEZENÍ OSOBNÍ SVOBODY JAKO ZÁSAH DO PRÁV
A SVOBOD OBČANA VE VYBRANÝCH INTENCÍCH
VEŘEJNÉHO PRÁVA**

Autor práce: Petr Habenicht DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. et Bc. Josef Kříha

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona číslo 111/1998 Sb., v platném znění.

.....

Petr Habenicht

Poděkování

Chtěl bych poděkovat vedoucímu bakalářské práce Mgr. et Bc. Josefu Kříhovi za vedení a jeho cenné rady, jakožto i za kritické, ale konstruktivní připomínky. Dále bych chtěl poděkovat své rodině, která mi byla velkou oporou při studiu a samotném zpracování bakalářské práce.

ABSTRAKT

HABENICHT, P., *Omezení osobní svobody jako zásah do práv a svobod občana ve vybraných intencích veřejného práva : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2014. 58 s. Vedoucí bakalářské práce Mgr. et Bc. Josef Kříha.

Klíčová slova: Zajišťovací úkony, zajištění osoby podezřelé, zajištění osoby obviněné, právní úprava zajištění.

Bakalářská práce teoretickým způsobem objasňuje legitimitu uplatňování tzv. zajišťovacích úkonů, zejména orgány Policie České republiky, orgány obce a celní správy. Má ambici aplikovat analytické a syntetizující metody zkoumání vybraných právních institutů, legitimizujících odůvodněné zásahy do práv a svobod občanů v rámci omezení osobní svobody. Další část bakalářské práce formou komparativního vhledu poukazuje na vybrané právní instituty, reflektující teritoriální specifickou poukazovaného teritoriálního území České republiky a Německa. Teoretická část bakalářské práce je obohacena o analýzu tematicky přílehlých kazuistik. Závěrečná část bakalářské práce je obohacena o kvantitativní ukazatele specifikující počet omezení osobní svobody za dané období.

ABSTRACT

HABENICHT, P., *Restriction of personal liberty as an infringement of the rights and freedoms of citizens in selected intentions of public law: bachelor's thesis*. České Budějovice: College of European and Regional Studies, 2014. 58 s. Bachelor's Thesis Supervisor Mgr. et Bc Josef Kříha.

Keywords: Arresting operations, arresting of suspect person, arresting of accused person, legal form of arrest.

The bachelor thesis deals with the theoretical specification implementation of the arresting operations legitimately applied by the authorities of the Czech police, municipal authorities and customs administration. This work deals with the analysis and synthesis of certain legal institutions, legitimizing justification for undermining the rights and freedoms of citizens within the limits of personal freedom. Another part of the thesis is focused on the comparison of selected legal institutes focusing on territorial area of the Czech Republic and Germany. The thesis contains analyzed thematically fitting case reports. The final part of the thesis has enriched with the quantitative indicators of deprivation of personal liberty.

Obsah

Úvod.....	7
1 Cíle a metodika bakalářské práce	9
2 Zajišťovací úkony	11
2.1 Zajištění osoby obviněného a podezřelého v trestním řízení	12
2.2 Zajišťovací úkony v zákoně číslo 273/2008 Sb., o Polici České republiky, ve znění pozdějších předpisů	23
2.3 Zajišťovací úkony v zákoně číslo 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů	30
2.4 Zajišťovací úkony v zákoně číslo 17/2012 Sb. o Celní správě, ve znění pozdějších předpisů	32
3 Komparace právních předpisů	34
3.1 Vysvětlení základních pojmů	34
3.2 Odvrácení nebezpečí	34
3.3 Trestní stíhání	39
3.4 Vlastní komparace	43
4 Kazuistika	47
5 Vyhodnocení a statistické údaje.....	54
Závěr.....	56
Seznam použité literatury.....	57

Úvod

V rámci plnění základních úkolů v souvislosti s realizací tzv. „zakročujících povinností“, zejména omezení osobní svobody podle Hlavy V zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o PČR**“),¹ § 61 odstavec 5 zákona o PČR a § 63 odstavec 3 zákona o PČR, § 75, § 76, § 76a zákona číslo 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**tr. řád**“).² Samozřejmostí jsou i služební úkony, spočívající v kontrole osob a vozidel, i případné doručování a předvedení, například obviněného, obžalovaného nebo svědka, k soudu podle § 98 tr. řádu. V rámci plnění služebních povinností se často setkáváme i se zajištěnými osobami na místě spáchání přestupku, respektive zadrženými osobami na místě spáchání trestného činu, případně i na základě příslušné žádosti od orgánů činných v trestním řízení (dále jen „**OČTŘ**“). Proto je téma této bakalářské práce zajištění osob v trestním řízení, které upravuje trestní právo procesní neboli trestní řád.

Zajištění osob v trestním řízení se provádí prostřednictvím úkonů, které se podle trestního řádu, označují jako procesní úkony. Využívá se jich k zajištění účelu trestního řízení. Jsou závažnými zásahy do práv a svobod občanů, bez rozdílu pohlaví, barvy pleti, rasy, jazyka, víry a náboženství, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení. Jde však o svobody absolutní a v případech stanovených zákonem, je možné je omezit. Zasahovat do nich je možné jen ve zcela výjimečných případech na základě zmocnění uvedeného v ústavním zákoně číslo 1/1993 Sb., Ústavě České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Ústava**“), nebo v ústavním zákoně číslo 2/1993, kterým se uvozuje Listina základních práv a svobod (dále jen „**Listina**“), a to jen způsobem, který je stanoven trestním řádem.

¹ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, FILÁK, Antonín. *Policejně bezpečnostní činnost a její hlavní organizačně taktické formy. 1. Vydání*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003.

² NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011., FRYŠTÁK, Marek a kolektiv. *Trestní právo procesní*. Ostrava - Přívoz, 2009

Úvodní část bakalářské práce se zabývá zajišťovacími úkony, které jsou popsány od obecného výkladu pojmů, k jejich dělení podle právních norem, čili v rámci trestního řádu, zákona o PČR a, zákona číslo 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**Zákon o obecní policii**“).³ Další část je věnována komparaci vybraných právních institutů se zaměřením na teritoriální území České republiky a Německa.

V závěrečné části bude bakalářská práce obohacena o tematicky přílehlavé kazuistiky a o kvantitativní ukazatele omezení osobní svobody dané policejní součástí, tj. Krajského ředitelství Libereckého kraje s komparací mezi jednotlivými Územními odbory, tj. Územní odbor Liberec, Územní odbor Česká Lípa, Územní odbor Semily a Územní odbor Jablonec nad Nisou za období roku 2012 a 2013.

³ VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L. *Zákon o obecní policii. I. Vydání.* Praha: C. H. Beck, 2009.

1 Cíle a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je popsat zajišťovací úkony, které jsou využívány především při práci u Policie České republiky od základních útvarů až po celorepublikové útvary. Omezení osobní svobody je velmi vážný zásah do základních práv a svobod občana, proto musí být zcela jasně definovány případy, kdy k omezení osobní svobody může dojít. Tato práce může poskytnout policistům přehled jednotlivých zajišťovacích úkonů. Dílčím cílem bakalářské práce je vyhodnotit využívání zajišťovacích úkonů za období roku 2013 v rámci krajského ředitelství Liberec a jednotlivých Územních odborů v tomto kraji s porovnáním nápadu trestné činnosti a porovnat právní předpisy vztahující se k zajišťovacím úkonům v České republice a Německu konkrétně v Bavorsku.

Úvodní část práce teoretickým způsobem rámcově objasní právní východiska, pojmosloví a postuláty související s právními a taktickými aspekty realizace omezení osobní svobody ze strany orgánů Policie ČR, orgánů obce, tj. obecní (městskou) policií apod.

Další část bakalářské práce analyzuje právní systém pro omezení osobní svobody v České republice, zejména za využití zákona o PČR, o trestním řádu a v Německé spolkové republice, zejména za využití zákonů Polizeiaufgabengesetz z roku 1990 a Strafprozeßordnung z roku 1987 a následně jsou popsány právní systémy komparovány v jednotlivých ustanoveních paragrafů a stručně popsány nuance, které z komparace vyplývají.

Bakalářská práce je obohacena o zajímavé, přílehlivé kazuistiky, které jsou vybrány z Odboru vnitřní kontroly Libereckého kraje, zejména z Územního odboru Česká Lípa a Územního odboru Liberec a které poukazují na konkrétní případy využití omezení osobní svobody, ve kterých byl dán podnět k prověření, zda došlo ke zneužití pravomoci úřední osoby zakročujících policistů, případně, zda bylo možné postupovat i jinak.

V závěru bakalářské práce je provedena komparace a analýza kvantitativních ukazatelů dané policejní součásti za rok 2013, přičemž tyto hodnoty jsou následně analyzovány a porovnány se stanovenými hypotézami:

1. V uvedeném regionu za uvedené období dochází ke klesajícímu trendu.

2. V uvedeném regionu za uvedené období dochází k rostoucímu trendu.

Práce vychází z nejrůznějších literárních zdrojů, které danou problematiku popisují, samozřejmostí je čerpání i ze zahraničních literárních zdrojů, zejména zákonů Bavorska a Německé spolkové republiky.

2 Zajišťovací úkony

Procesními úkony jsou úkony subjektů trestního řízení, se kterými trestní řád spojuje vznik, změnu nebo zánik trestně procesních vztahů. Jsou jimi úkony prováděné před zahájením trestního stíhání, včetně neodkladných a neopakovatelných úkonů, úkony prováděné v přípravném řízení a ve zkráceném přípravném řízení, úkony soudce v přípravném řízení, úkony prováděné v řízení před soudem, úkony prováděné ve vykonávacím řízení, úkony prováděné při zahlazování odsouzení, úkony prováděné při udělování milosti a použití amnestie, a úkony prováděné v rámci právního styku s cizinou.⁴

Úkony směřující k zajištění osob pro účely trestního stíhání jsou závažnými zásahy do práv a svobod občanů. Účelem trestního řádu je upravit postup OČTŘ tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni.

V zájmu úspěšného naplnění takto vymezeného účelu trestního řízení je nutné k jeho provedení též zabezpečit přítomnost potřebných osob (zejména obviněného, svědka, znalce, tlumočnicka) a opatřit potřebné věci, například znalecké posudky, ohledání místa činu, výpovědi. Nezřídka se tak děje procesními úkony, kterými se významně zasahuje do občanských práv a svobod zaručených především Ústavou a Listinou.⁵

Podle článku 4 Ústavy jsou základní práva a svobody pod ochranou soudní moci. Článek 7 odstavec 1 Listiny zaručuje nedotknutelnost osoby a jejího soukromí, která může být omezena jen v případech stanovených zákonem. Dále Listina v článku 8 odstavec 2 stanoví, že osobní svoboda je zaručena a nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody jinak, než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Listina upravuje

⁴ ČESKO. Zákon č. 162 ze dne 12.06.1998, kterým se mění usnesení č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů a další související zákony. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1998, částka 56, s. 6754.

⁵ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 297.

podmínky zadržení (článek 8 odstavec 3), zatčení (článek 8 odstavec 4) a vzetí do vazby (článek 8 odstavec 5).⁶

- **zadržení**

Obviněného nebo podezřelého z trestného činu je možno zadržet v případech stanovených v zákoně. Zadržaná osoba musí být ihned seznámena s důvody zadržení, vyslechnuta a nejpozději do 48 hodin propuštěna na svobodu nebo odevzdána soudu. Soudce musí zadrženou osobu do 24 hodin od převzetí vyslechnout a rozhodnout o vazbě, nebo jí propustí na svobodu.

- **zatčení**

Zatknout obviněného je možno jen na písemný odůvodněný příkaz soudce. Zatčená osoba musí být do 24 hodin odevzdána soudu. Soudce musí zatčenou osobu do 24 hodin od převzetí vyslechnout a rozhodnout o vazbě nebo ji propustit na svobodu.

- **vzetí do vazby**

Nikdo nesmí být vzat do vazby, leč z důvodu a na dobu stanovenou zákonem a na základě rozhodnutí soudu.⁷

2.1 Zajištění osoby obviněného a podezřelého v trestním řízení

Osobní přítomnost obviněného, a to jak u vyšetřovacích úkonů, tak při hlavním líčení, popřípadě i pro účely výkonu rozhodnutí, je stěžejní pro dosažení účelu trestního řízení. Obviněný je osoba podezřelá ze spáchání trestného činu. Osobu lze považovat za obviněného a použít proti ní prostředků daných zákonem teprve tehdy, bylo-li proti němu zahájeno trestní stíhání. Trestní řád, upravuje procesní úkony, jimiž se osoba obviněného zajišťuje pro potřeby trestního řízení, a to zásahy státního donucení ze strany OČTŘ. Konkrétně lze osobu obviněného zajistit předvoláním, předvedením, pořádkovou pokutou, zákazem vycestování do zahraničí, zadržením, příkazem k zatčení

⁶ ČESKO. Zákon č. 162 ze dne 12.06.1998, kterým se mění usnesení č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů a další související zákony. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1998, částka 56, s. 6754.

⁷ Listina základních práv a svobod, vyhlášená usnesením předsednictva ČNR, ze dne 16. 12. 1992, jako součást ústavního pořádku České republiky, pod číslem 2/1993 Sb., ve znění ústavního zákona číslo 162/1998 Sb.

a vazbou. Trestní řád umožňuje též zajištění přítomnosti osoby podezřelé ze spáchání trestného činu, jejím zadržením. Podezřelý je ten, vůči komu jsou vykonávány prověřovací úkony před zahájením trestního stíhání. Jde o osobu podezřelou ze spáchání již zjištěného trestného činu, ale OČTŘ ještě nemají dostatek informací, které by odůvodnily zahájení trestního stíhání právě této osoby.⁸

Předvolání

Předvolání je nejběžnější a základní prostředek k zajištění účasti obviněného na úkonech trestního řízení § 90 odstavec 1, 2 tr. řádu. Je to procesní úkon, kterým si OČTŘ obstarává přítomnost obviněného k provedení jiného procesního úkonu.⁹

Podstatou předvolání je výzva příslušného orgánu, aby se obviněný v určitý den a hodinu dostavil zpravidla k tomuto orgánu. Předvolání má povahu opatření OČTŘ a má zpravidla písemnou formu, ale není zcela vyloučeno předvolání ústní, osobní nebo telefonické. Písemné předvolání se doručí obviněnému do vlastních rukou s upozorněním, že bude předveden, nedostaví-li se bez dostatečné omluvy, a dále že mu může být uložena pořádková pokuta (§ 66 odstavec 1 tr. řádu).

V některých případech zákon vyžaduje, aby předvolání bylo doručeno tak, aby obviněnému byla zachována lhůta k přípravě na procesní úkon, jehož se předvolání týká (například § 198 odstavec 1 tr. řádu – lhůta 5 pracovních dnů k přípravě na hlavní líčení). Zákon také umožňuje, aby se obviněný lhůty stanovené v jeho prospěch vzdal (například ve zjednodušeném řízení lze se souhlasem obviněného konat hlavní líčení ihned po předvolání k němu - § 314b odstavec 2 tr. řádu).

Nerespektování předvolání může vést k použití dalších důraznějších zákonných způsobů zajištění účasti obviněného na procesním úkonu (například jeho předvedení).¹⁰

Formou předvolání lze zajistit přítomnost i dalších osob (svědka, znalce, tlumočnicka) na úkonech trestního řízení.¹¹

⁸ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 299.

⁹ ČESKO. Zákon č. 105 ze dne 20.03.2013, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 47, s. 1173-1181.

¹⁰ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 299-300.

Od předvolání obviněného k účasti na procesním úkonu je třeba odlišit jeho vyrozumění o úkonech trestního řízení. Podstatou vyrozumění je vlastně upozornění obviněného, že bude proveden úkon trestního řízení, a tím mu jen umožnit se jej účastnit a uplatnit při něm svá procesní práva. Jestliže je obviněný o procesním úkonu pouze vyrozuměn, tak nelze nijak vynucovat jeho přítomnost na takovém úkonu (srovnej § 233 odstavec 1, věta druhá, § 166 odstavec 1 tr. řádu).¹²

Předvedení

Předvedení obviněného k výslechu představuje v porovnání s předvoláním důraznější způsob zajištění přítomnosti obviněného na procesních úkonech, neboť se již jedná o určitý bezprostřední zásah do jeho osobní svobody. Proto lze k tomuto úkonu přistoupit až poté, co jsou splněny zákonné podmínky:

Obviněný, který byl k výslechu řádně předvolán, se k výslechu nedostavil, přičemž tak učinil bez dostatečné omluvy a na možnost předvedení a na případné uložení pořádkové pokuty byl přítom v předvolání upozorněn.

Výjimečně je možné předvést obviněného i bez předchozího předvolání, jestliže je to nutné k úspěšnému provedení trestního řízení, zejména když se skrývá nebo nemá řádné bydliště.

Předvedení se stejně jako předvolání děje formou opatření příslušného OČTŘ. Předvedení má zpravidla písemnou podobu, ale stejně jako u předvolání lze výjimečně připustit, například z důvodu nebezpečí z prodlení, i žádost o předvedení učiněnou ústně. Předvedení není podmíněno předchozím uložením pořádkové pokuty. To znamená, že není vyloučeno, aby byl obviněný v důsledku nedostavení se na základě předvolání předveden a současně mu ze stejného důvodu byla uložena i pořádková pokuta.¹³

¹¹ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 300.

¹² ČESKO. Zákon č. 105 ze dne 20.03.2013, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 47, s. 1173-1181.

¹³ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 300-301.

Formou předvedení lze zajistit též přítomnost svědka (§ 98 tr. řádu), nikoliv však znalce či tlumočnicka. Svědkem je fyzická osoba rozdílná od obviněného, která byla vyzvána (předvolána) OČTŘ, aby jako svědek vypovídala o skutečnostech důležitých pro trestní řízení, jež sama vnímala (poznala, pozorovala) svými smysly, tedy viděla, slyšela a tak dále, anebo která se sama, či z podnětu některé ze stran, dostavila za tímto účelem k OČTŘ. Svědek je tedy nezastupitelný jinou osobou, protože toto jeho postavení je vytvořeno situací, kterou sám vnímal. V rámci postupu policejního orgánu před zahájením trestního stíhání (§ 158 tr. řádu), lze také předvést osobu, která nevyhověla výzvě, aby se dostavila k podání vysvětlení podle §158 odstavec 3 písmeno a), odstavec 6 tr. řádu.

Vlastní předvedení provádí na žádost orgánů činných v trestním řízení příslušný policejní orgán. Zvláštní ustanovení platí o předvedení příslušníka ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru v činné službě. V takovém případě je o předvedení třeba požádat jeho velitele nebo náčelníka (§ 90 odstavec 3 tr. řádu).¹⁴

Pořádková pokuta

Pořádková pokuta má na rozdíl od ostatních zajišťovacích prostředků nejen charakter donucovací (zajišťovací), nýbrž i výrazně sankční. Je tedy i procesní sankcí, a to mimo jiné, i za nedbání příkazu dostavit se na předvolání OČTŘ k procesním úkonům. Sankční povaha se projevuje v tom, že osobě, jež takto nerespektuje příkaz OČTŘ, lze uložit peněžní pokutu až do výše 50.000 Kč.

Účelem pořádkové pokuty je ovšem též zajistit, aby postihovaná osoba se podrobila příslušnému příkazu (například se dostavila k provedení procesního úkonu) a v tomto smyslu má tedy i donucovací (zajišťovací) charakter.

Obviněnému lze uložit pořádkovou pokutu, jestliže byl řádně předvolán k procesnímu úkonu, a přesto se bez dostatečné omluvy nedostavil, ač byl na možnost uložení pořádkové pokuty v předvolání upozorněn.¹⁵

¹⁴ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 301.

¹⁵ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 301-302.

Pořádkovou pokutu lze uložit i opakovaně, pokud obviněný opětovně k tomu zavedl důvod, a jde-li o povinnost, kterou je možno znovu uložit (například obviněný se opětovně na řádné předvolání nedostaví k výslechu). Pořádkovou pokutu lze uložit i dalším osobám jako je svědek, znalec a tlumočník.

Zvláštní režim se vztahuje na osoby uvedené v § 66 odstavec 2, 3 tr. řádu, u kterých se namísto uložení pořádkové pokuty rozhodne o jejich přenechání (předání) ke kázeňskému či kárnému postihu (například v případě obhájce, příslušníka ozbrojených sil).

Uložení pořádkové pokuty podle § 66 odstavec 1 tr. řádu, je rozhodnutím příslušného OČTŘ, které má formu usnesení, proti němuž je přípustná stížnost s odkladným účinkem (§ 66 odstavec 4 tr. řádu). Stejně platí též ohledně dalších pořádkových opatření učiněných podle § 66 odstavec 2, 3 tr. řádu – i o nich je nutno rozhodnout ve formě usnesení, proti němuž je přípustná stížnost s odkladným účinkem (například o přenechání ke kázeňskému postihu).

Podle praxe nelze pořádkovou pokutu, podle § 66 odstavec 1 tr. řádu, uložit kdykoli bez časového omezení od doby, kdy došlo k jednání, které je důvodem k jejímu uložení. Uplyne-li od takového jednání doba delší než jeden rok, nepřichází uložení pořádkové pokuty v úvahu.¹⁶

Zadržení

Zadržení jako zajišťovací procesní úkon je opatřením, které lze v neodkladných případech použít jednak vůči obviněnému (zadržení obviněného podle § 75 tr. řádu), jednak vůči osobě podezřelé ze spáchání trestného činu (zadržení osoby podezřelé podle § 76 tr. řádu).¹⁷

Podstatou zadržení obviněného (osoby podezřelé) je zcela krátkodobé omezení osobní svobody obviněného (osoby podezřelé ze spáchání trestného činu), a to na základě opatření příslušného OČTŘ. S výjimkou zadržení osoby přistižené při trestném činu nebo bezprostředně poté (§ 76 odstavec 2 tr. řádu) za účelem přezkoumání, zda

¹⁶ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 302.

¹⁷ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 303-304.

u ní jsou či nejsou dány důvody vazby (§ 67 tr. řádu), což platí u obviněného (§ 75 tr. řádu) a osoby podezřelé ze spáchání trestného činu § 76 odstavec 1, § 179b odstavec 1, § 158 odstavec 3 písmeno g) tr. řádu, které je oprávněn zadržen policejní orgán (§ 12 odstavec 2 tr. řádu). Zatímco u osoby přistižené při trestném činu a zadržené, podle § 76 odstavec 2 tr. řádu, též z důvodu zamezení jejího útěku, zjištění totožnosti nebo k zajištění důkazů, přičemž takto omezit osobní svobodu této osoby je oprávněn kdokoliv. Je však tuto osobu ihned předat policejnímu orgánu.¹⁸

Trestní řád rozlišuje

- zadržení obviněného policejním orgánem (§ 75 tr. řádu, str. 81),
- zadržení podezřelého policejním orgánem (§ 76 odstavec 1 tr. řádu a § 76a tr. řádu str. 81),
- omezení osobní svobody (zadržení) osoby podezřelé kteroukoliv jinou osobou (§ 76 odstavec 2 tr. řádu, str. 81).

Zadržení obviněného policejním orgánem

Pro zadržení obviněného policejním orgánem stanoví trestní řád v ustanovení § 75 tyto zákonné podmínky:

- a) jde o osobu, proti, které již bylo zahájeno trestní stíhání (§ 160 odstavec 1 tr. řádu, str. 176) – jedná se tedy o osobu v procesním postavení obviněného (§ 32 tr. řádu, str. 30),
- b) existuje některý z důvodů vazby (§ 67 tr. řádu, str. 64)
- c) pro neodkladnost věci nelze rozhodnutí o vazbě předem opatřit.

Zadržení obviněného může provést nejen policejní orgán, ale též státní zástupce – jednak s ohledem na ustanovení § 174 odstavec 2 písmeno c) tr. řádu v rámci výkonu práva dozoru nad přípravným řízením, jednak v rámci zkráceného přípravného řízení o trestných činech příslušníků Policie České republiky, příslušníků Bezpečnostní

¹⁸ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 304.

informační služby a příslušníků Úřadu pro zahraniční styky a informace (§ 179a odstavec 3 tr. řádu).¹⁹

Zadržení musí policejní orgán bezodkladně ohlásit státnímu zástupci a předat mu opis protokolu, který sepsal při zadržení a další materiál, který státní zástupce potřebuje k případnému podání návrhu na vzetí zadrženého obviněného do vazby. Zadržení má povahu opatření – není tedy rozhodnutím, a proto proti němu není přípustný opravný prostředek.²⁰

Zadržení podezřelého policejním orgánem

Pro zadržení osoby podezřelé policejním orgánem jsou, v ustanovení § 76 odstavec 1, stanoveny tyto zákonné předpoklady:

- a) jde o osobu, která je zatím podezřelá ze spáchání trestného činu – dosud proti ní nebylo zahájeno trestní stíhání (§ 160 odstavec 1 tr. řádu, str. 176),
- b) existuje některý z důvodů vazby (§ 67 tr. řádu, str. 64),
- c) jde o naléhavý případ (bez zadržení hrozí zmaření nebo ztížení dosažení účelu trestního řízení ve smyslu § 1 odstavce 1 tr. řádu, str. 1).

K zadržení osoby podezřelého policejním orgánem je zásadně třeba předchozího souhlasu státního zástupce. Bez předchozího souhlasu může policejní orgán zadržení provést, jen pokud věc nesnese odkladu a souhlasu státního zástupce nelze předem dosáhnout, zejména byla-li osoba přistižena při trestném činu anebo na útěku. Tyto dvě podmínky musí být dány současně.

Policejní orgán, který provedl zadržení, je povinen zadrženou osobu vyslechnout, sepsat o tom protokol a v něm uvést i okolnosti zadržení (zejména místo a přesný čas zadržení), jakož i podstatné důvody zadržení (§ 76 odstavec 3 tr. řádu). Při tomto výslechu je policejní orgán povinen respektovat zákonná ustanovení o právech obviněného a způsobu jeho výslechu, i když vůči vyslýchané osobě dosud nebylo zahájeno trestní stíhání (§ 76 odstavec 5 tr. řádu). Policejní orgán je přitom povinen zadrženého podezřelého poučit o jeho právech (například o právu zvolit si již v této

¹⁹ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 304-305.

²⁰ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 304.

době obhájce a hovořit s ním bez přítomnosti třetí osoby, radit se s ním v průběhu zadržení) a poskytnout mu plnou možnost jejich uplatnění.²¹

Pro zadržení osoby podezřelé policejním orgánem jsou, v ustanovení § 76a odstavec 1, stanoveny tyto zákonné předpoklady:

- a) je-li dán některý z důvodů vazby a nelze-li osobě podezřelé ze spáchání trestného činu doručit opis usnesení o zahájení trestního stíhání a takovou osobu nelze předvolat, předvést nebo bez odkladu zadržet, vydá soudce na návrh státního zástupce příkaz k jejímu zadržení.²²

Příkaz k zadržení musí vedle údajů zajišťujících, že osoba, jež má být zadržena, nebude zaměněna s jinou osobou, obsahovat přesný popis důvodů, pro které se vydává. Připojí se k němu opis usnesení o zahájení trestního stíhání.²³

Po zadržení podezřelé osoby je policejní orgán povinen této osobě doručit opis usnesení o zahájení trestního stíhání, vyslechnout ji a následně předat se všemi podklady státnímu zástupci, aby mohl podat návrh na její vzetí do vazby do 48 hodin od zadržení, jinak musí být taková osoba propuštěna na svobodu.²⁴

Omezení osobní svobody (zadržení) osoby podezřelé kteroukoliv jinou osobou

V § 76 odstavec 2 tr. řádu je upraveno omezení osobní svobody osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté. Podle tohoto ustanovení smí omezit osobní svobodu takové osoby jejím zadržením kdokoli. Předpoklady pro omezení osobní svobody podezřelého, podle § 76 odstavec 2 tr. řádu, jsou:²⁵

- a) přistižení této osoby při trestném činu nebo bezprostředně poté, a

²¹ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 303-304.

²² ČESKO. Zákon č. 105 ze dne 20.03.2013, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 47, s. 1173-1181.

²³ ČESKO. Zákon č. 105 ze dne 20.03.2013, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 47, s. 1173-1181.

²⁴ ČESKO. Zákon č. 105 ze dne 20.03.2013, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 47, s. 1173-1181.

²⁵ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 306.

b) nutnost zjistit její totožnost, zamezit jejímu útěku nebo zajistit důkazy.

Omezit osobní svobodu podle tohoto ustanovení tedy nelze, jde-li o osobu podezřelou ze spáchání například přestupku, nikoliv trestného činu. Z výše uvedeného dále vyplývá, že podmínkou zadržení není existence některého z vazebních důvodů. Omezit osobní svobodu této osoby může kdokoli, vyjma policejního orgánu (státního zástupce), neboť ten v takovém případě postupuje podle § 76 odstavec 1 tr. řádu. Ten, kdo omezil osobní svobodu podezřelého, za splnění podmínek § 76 odstavec 2 tr. řádu, je povinen jej ihned předat policejnímu orgánu; v případě, že jde o příslušníka ozbrojených sil, může jej odevzdat také nejbližšímu útvaru nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit. Vlastní zadržení, jako procesní opatření zajišťující osobu podezřelou ze spáchání trestného činu pro potřeby trestního řízení, ovšem i v těchto případech provede policejní orgán. Z toho také vyplývá, že v zákoně stanovená lhůta 48 hodin, limitující trvání omezení osobní svobody na základě zadržení, se v tomto případě počítá až od okamžiku převzetí (zadržení) podezřelé osoby policejním orgánem.

Zadrženou osobu musí policejní orgán ve lhůtě 48 hodin vyslechnout a poté ji buď propustit na svobodu, anebo předložit materiály státnímu zástupci k podání návrhu na vzetí do vazby. Návrh na vzetí do vazby musí být státním zástupcem doručen k soudu do 48 hodin od zadržení, spolu s dosud získaným důkazním materiálem. Jde o lhůtu (48 hodin) počítanou od okamžiku, která je společná pro policejní orgán a státního zástupce.²⁶

Soudce pak musí vyslechnout zadrženou osobu a do 24 hodin od doručení návrhu buď rozhodnout o jejím propuštění ze zadržení na svobodu, nebo rozhodnout usnesením o vzetí do vazby (§ 77 odstavec 2 tr. řádu). Lhůta 24 hodin počíná plynout předáním obviněného soudci, který o vazbě rozhoduje (§ 26 tr. řádu), to jest doručením návrhu státního zástupce na vzetí obviněného do vazby. Proti rozhodnutí soudce

²⁶ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 306-307.

o propuštění zadržené osoby, podle § 77 odstavec 2 tr. řádu, není podle zastávané soudní praxe přípustná stížnost státního zástupce.²⁷

Příkaz k zatčení

Není-li osoba obviněného pro OČTŘ dosažitelná a výše popsanými procesními prostředky nelze tedy zajistit její přítomnost na procesních úkonech, může být aplikován další zajišťovací prostředek – příkaz k zatčení.

Podle § 69 odstavec 1 tr. řádu, jestliže je dostatečně odůvodněna obava zakládající některý z důvodů vazby a obviněného nelze předvolat, předvést nebo zadržet a zajistit tak jeho přítomnost při výslechu, vydá v přípravném řízení soudce na návrh státního zástupce a v řízení před soudem předseda senátu příkaz, aby byl obviněný zatčen.

Zatčením se rozumí zjištění pobytu, zadržení a krátkodobé omezení osobní svobody obviněného za účelem jeho dodání orgánu, který příkaz k zatčení vydal. Jde o provedení článku 8 odstavec 4 Listiny, který stanoví, že zatknout obviněného je možno jen na písemný odůvodněný příkaz soudce. Zatčená osoba musí být do 24 hodin odevzdána soudu. Soudce musí zatčenou osobu do 24 hodin od převzetí vyslechnout a rozhodnout o vazbě, nebo ji propustit na svobodu.²⁸

Zatčení provedou podle příkazu orgány Policie České republiky, které jsou v případě potřeby povinny také vypátrat pobyt obviněného.

Policejní orgán, který obviněného zatkl, je povinen ho neodkladně, nejpozději však do 24 hodin, dodat k soudu, jehož soudce příkaz vydal. Policejní orgán po zatčení obviněného neprovádí žádné další procesní úkony (například výslech zatčené osoby), ale svou činnost omezí na bezodkladné předání zatčeného soudu. Jestliže není možné pro velkou vzdálenost dodat obviněného soudu, jenž příkaz k zatčení vydal, musí být obviněný dodán nejpozději do 24 hodin od zatčení jinému věcně příslušnému soudu. Mělo by se jednat o velice výjimečné případy, neboť lhůta 24 hodin by měla být dostatečná k dopravení zatčeného před soud, jenž příkaz k zatčení vydal. Jestliže dojde

²⁷ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 307- 308.

²⁸ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 308.

k překročení této lhůty, tak obviněný musí být propuštěn na svobodu. Soudce, kterému byl obviněný dodán, musí obviněného neprodleně vyslechnout, rozhodnout o vazbě, popřípadě jde-li o jiný věcně příslušný soud ve smyslu § 69 odstavec 5 věta druhá tr. řádu („dožádaný soud“), pak soudce tohoto jiného soudu musí opatřit rozhodnutí o vazbě od soudce, který příkaz vydal (jde o splnění požadavku na zákonného soudce podle článku 38 odstavec 1 Listiny). O vazbě zatčené osoby vždy rozhoduje soud, který vydal realizovaný příkaz, byť je zatčený dodán k jinému věcně příslušnému soudu. Rozhodnutí o vazbě musí soudce oznámit obviněnému do 24 hodin od doby, kdy mu byl dodán. Jestliže v této lhůtě není obviněnému oznámeno rozhodnutí o vazbě, musí být propuštěn na svobodu.

Příkaz k zatčení má formu tak zvaně rozhodnutí svého druhu (srovnej § 119 odstavec 1 tr. řádu), nejde tedy o usnesení, a proto proti němu není přípustná stížnost. Pokud se obviněný zdržuje v cizině, je třeba vydat mezinárodní zatýkací rozkaz (§ 384, § 305 tr. řádu).²⁹

Vazba

Vazba představuje nejzávažnější trestně procesní zajišťovací opatření. Účelem vazby jako zajišťovacího institutu je zajistit osobu obviněného pro účely trestního řízení a výkonu trestu, zabránit obviněnému, aby mařil či stěžoval provádění důkazů, vyhýbal se trestnímu řízení nebo trestu, popřípadě zabránit mu v dokonání trestného činu nebo páčání nové trestné činnosti. Vazba má vždy jen zajišťovací funkci. Vazbu nelze pokládat za nějakou podobu trestní sankce (nemá sankční funkci), a vzetí osoby do vazby rovněž neprejudikuje spáchání trestného činu ze strany obviněného (princip presumpce nevinny).³⁰

Vazba představuje krajní a výjimečné opatření ze strany OČTŘ, jenž musí být úměrné závažnosti stíhaného trestného činu, včetně zákonem předpokládané sankce, která konkrétnímu obviněnému hrozí, a jež může být aplikováno jen tehdy, nelze-li účelu vazby dosáhnout jinými, mírnějšími zajišťovacími prostředky.

²⁹ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 309.

³⁰ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 309-310.

Podstatou vazby je dočasné omezení osobní svobody obviněného rozhodnutím soudu v uzavřeném ústavu (vazební věznici) Ministerstva spravedlnosti České republiky. O vzetí do vazby vždy rozhoduje soud (soudce). V přípravném řízení tak soudce činí jen na návrh státního zástupce (§ 68 odstavec 1, § 73b odstavec 1 tr. řádu). Vazba není prostředek nátlaku na obviněného a v tomto smyslu nesmí být nadužívána, či dokonce zneužívána. Ve výkonu vazby nesmí být ponižována lidská důstojnost obviněného a tento nesmí být podrobován fyzickému ani psychickému nátlaku. Výkon vazby zajišťuje Vězeňská služba České republiky ve vazební věznici.³¹

2.2 Zajišťovací úkony v zákoně číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zajištění osoby podle zákona o PČR, jde o krátkodobé policejní, administrativní omezení osobní svobody v případech, kdy není osoba omezována na svobodě podle jiného zvláštního zákona, a je dán některý z důvodů stanovených taxativně tímto ustanovením. Zajištění má pořádkový charakter, jeho cílem je zamezit jednání, které porušuje veřejný pořádek a bezpečnost. Osobu lze omezit na svobodě způsobem přiměřeným dané situaci.³²

Zajištění podle § 26 zákona o PČR je třeba odlišovat od institutu zadržení podle § 75, § 76 tr. řádu. Zadržení je omezení osobní svobody pro účely trestního řízení, a to jde-li o osobu podezřelou z trestného jednání a současně je u ní dán některý z vazebních důvodů (§ 67 tr. řádu). Na rozdíl od zajištění, o kterém může rozhodnout každý policista, je obecně zadržení podmíněno předchozím souhlasem státního zástupce (bez tohoto souhlasu státního zástupce lze zadržení provést, jen jestliže věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména byla-li osoba přistižena při trestném činu nebo zastížena na útěku). Zajistit osobu na rozdíl od zadržení může bez výjimky pouze

³¹ NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo procesní*. Praha, 2011, s. 310.

³² HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

policista, kdy není ale vyloučeno, že mu v tomto úkonu, respektive zákroku mohou pomoci i jiné osoby, například na základě žádosti policisty § 18 PČR.³³

Na institutu zajištění se samozřejmě vztahují obecná ustanovení o omezení osobní svobody § 24 PČR. Při zajišťování osoby je třeba se zvýšenou pečlivostí zvažovat obecnou zásadu přiměřenosti podle § 11 PČR.³⁴

- Policista je v první řadě oprávněn zajistit osobu, která se dopouští *bezprostředního jednání proti životu, zdraví či majetku*, a to ať už svému nebo jiné osoby. Pokud se tímto jednáním již dopouští trestného činu a jsou splněny podmínky dle § 76 tr. řádu, je třeba osobu zadržet, nikoliv zajistit.³⁵
- Dále lze tradičně zajistit osobu, pokud se v budově útvaru Policie České republiky dopouští úmyslně jednání, v jehož důsledku je *znečišťován nebo poškozován majetek* (ať už Policie České republiky či jiné osoby), anebo se dopouští *urážlivých verbálních útoků* na policistu nebo jakoukoliv jinou přítomnou osobu.³⁶
- Dále lze automaticky dát do režimu zajištění osobu, která *je předváděna dle jiného právního předpisu*; zde jde například o osoby předváděné podle § 90 tr. řádu (výpověď obviněného – předvolání a předvedení), § 98 tr. řádu (svědci – předvolání a předvedení), § 60, § 127 zákona číslo 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „**správní řád**“) § 52, § 260d zákona číslo 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, tedy u osob, ohledně kterých jiný příslušný orgán rozhodl o předvedení (povětšinou osoby, které se samy již přes výzvu k danému orgánu nedostavily), umožňuje přiměřeně omezit zajištěním jejich osobní svobodu, aniž by se musely před tím nejprve pokusit o útěk nebo klást při předvedení odpor. V těchto případech jde o osobu předvedenou podle *jiného právního předpisu*. Šlo-li by o osobu

³³ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

³⁴ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

³⁵ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

³⁶ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

předváděnou *podle tohoto zákona*, a to § 61, § 63, § 64 a § 65 PČR, lze ji zajistit až za podmínek sub písmeno e), tedy pokud by kladla odpor nebo by se pokusila o útěk.³⁷

- Dále lze zajistit osobu, která *utekla z výkonu trestu odnětí svobody* (§ 56 zákona číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**trestní zákoník**“), z výkonu *ochranného léčení* (§ 99 tr. zákoníku), nebo ze *zabezpečovací detence* (§ 110 tr. zákoníku), z výkonu *ústavní výchovy* (§ 46 zákona číslo 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů), *předběžného opatření* (§ 76a odstavec 2 zákona číslo 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).³⁸
- Zajistit lze taktéž osobu, která byla předváděna podle § 61, § 63 či § 65 PČR a při tomto předvedení kladla odpor (aktivní či pasivní) nebo se pokusila o útěk.³⁹
- Dále je možné zajistit osobu, která *byla přistižena* (policistou nebo jinou osobou) *při páčání přestupku nebo jiného správního deliktu*, a současně je zde konkrétními důvody podložená obava, že v tomto protiprávním jednáním bude pokračovat, nebo že se dopustí jednání, aby zmařila objasnění tohoto deliktu. V praxi se tento důvod příliš nevyužívá, zřejmě z mylné představy, že páčání přestupků neohrožuje natolik bezpečnost osob nebo majetku, aby bylo takové omezení osobní svobody na místě přiměřené. Smyslem tohoto ustanovení je reagovat především na případy, kdy se osoba dopouští přestupků opětovně a existuje tak obava z opakování páčání deliktu. Nicméně recidiva není podmínkou zajištění, to znamená, nevyžaduje se pravomocné rozhodnutí o tom, že tato osoba již jeden či více přestupků spáchala. Může se jednat i o situace, kdy existuje podezření ze spáchání prvního přestupku, z konkrétních okolností ale vyplývá, že osoba se pravděpodobně dopustí dalšího protiprávního jednání. Ustanovení rovněž nevyžaduje, aby se důvodná obava týkala spáchání stejného či obdobného přestupku, naopak, může jít o jakékoliv protiprávní jednání. Pokud

³⁷ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

³⁸ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

³⁹ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

se policisté dostaví na místo přestupku či jiného správního deliktu bezprostředně poté, co byl daný přestupek spáchán, a nejsou tedy osobně svědky spáchání daného deliktu, není tím vyloučena aplikace institutu zajištění dle písmene f). Je třeba vždy zhodnotit celou situaci a „scénu“ daného deliktu. Vyhodnocením všech souvisejících indicií na místě lze dojít k závěru, že zde bezprostředně došlo ke spáchání deliktu (například následky deliktu na oběti, stopy deliktního jednání na místě, výpovědi svědků), a od jeho páčání agresor upustil právě a pouze proto, že incident byl ohlášen na Policii České republiky a tato se dostavila na místo. Nelze přijmout úzký výklad v tom smyslu, že policista by byl oprávněn zajistit osobu páčající přestupek (je-li zároveň důvodná obava, že tato osoba bude v tomto jednání pokračovat anebo bude mařit řádné objasnění věci) pouze tehdy, pokud by ji osobně přistihl přímo v okamžiku jeho páčání. Například v případech přestupků páčaných v soukromí, kam nemají příslušníci Policie České republiky přístup, by byla aplikace institutu zajištění dle zákona o PČR zcela vyloučena, což odporuje smyslu tohoto ustanovení. To platí typicky v případech deliktů spáchaných v rámci společného obydlí osob.⁴⁰

- Dále je možné zajistit osobu, která *není trestně odpovědná* - je mladší 15 let dle § 25 tr. zákoníku, nebo její trestní odpovědnost je omezena díky nedostatku rozpoznávacích či volních schopností, tedy osoba způsobilosti zbavená, nebo se způsobilostí omezenou, pokud je *přistižena při jednání, které by jinak bylo trestným činem*, v případě že existuje konkrétními důvody podložená obava, že bude v daném protiprávním jednání pokračovat, anebo mařit řádné objasnění tohoto jednání. Ke vztahu § 26 odstavec 1 písmene g) zákona o PČR a § 75 a 76 tr. řádu: Pokud policista vidí, že osoba, kterou chce pro jednání jinak trestně zajistit, je mladší 15 let dle § 25 tr. zákoníku, pak postupuje podle § 26 odstavec 1 písmene g) zákona o PČR. Pokud si policista není jistý, zda je mladší 15 let či nesvéprávná, tedy zda by ji mohl zadržet dle 76 tr. řádu, tak ji tak jako tak omezí na svobodě dle § 26 odstavec 1 písmene g) zákona o PČR, a pokud by se později ukázalo, že osoba trestně odpovědná je, přichází v úvahu prodloužit omezení zajištění z 24 až 48 hodin od omezení osobní svobody v důsledku změny

⁴⁰ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

zajištění v zadržení, pokud budou dány důvody vazby a policista si opatří souhlas státního zástupce.⁴¹

- V neposlední řadě lze zajistit osobu, je-li to nezbytné z toho důvodu, že se *ocitla* či *dostala mimo zákonnou rodičovskou péči* či jinou obdobnou péči (například pěstounská péče, péče opatrovníka, poručníka, osvojitele). V tomto případě je třeba vždy posuzovat, zda existuje *nezbytnost osobu navrátit* do rodičovské nebo jiné obdobné péče (opatrovník, diagnostický, výchovný ústav a tak dále). Zákonná dikce nicméně stanoví, že se posuzuje, zda je třeba ji vrátit do péče zákonnému zástupci. Tím může být například rodič, i když je osoba v ústavní výchově. Toto ustanovení je třeba interpretovat podle jeho smyslu tak, že Policie České republiky by se neměla omezit pouze na zajišťování údajů o tom, kdo je zákonný zástupce zajištěného, ale zkoumat, zda není zajištěný v zákonné péči jiné osoby, se kterou potom případně zajišťuje navrácení do péče, dle odstavce 4 tohoto ustanovení. Potřebu vrátit nezletilou osobu do rodičovské nebo jiné obdobné péče nelze automaticky vyvozovat *z pouhého faktu, že osoba je nezletilá*. Zatímco u osoby mladší 15 let (dítě) je třeba v zásadě vycházet z toho, že setrváním mimo uvedenou péči ohrožuje sama sebe na životě a zdraví, u osoby mladistvé (do 18 let) toto paušálně tvrdit nelze. Osoby mladistvé jsou v některých případech schopné se o sebe postarat. Je tedy třeba v případě 17ti-leté osoby, která se vzdálila z rodičovské péče a nechce v ní již setrvávat, vždy zvažovat, zda je nezbytné ji zajišťovat za účelem navrácení do této péče. Pokud například má kde bydlet, je schopná se o sebe postarat, nebo se o ni postará osoba blízká, zvláště pokud je v rodičovské péči objektem zanedbávání nebo či poškozujícího jednání, není zde dána nezbytnost jejího navrácení do rodičovské či jiné obdobné péče.⁴²
- Omezení osobní svobody osoby bez jejího souhlasu *ze zdravotních důvodů*, tedy jde-li o nemoci stanovené zvláštním předpisem, u nichž lze uložit povinné léčení, jestliže osoba jevící známky duševní choroby nebo intoxikace, ohrožuje

⁴¹ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

⁴² HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

sebe nebo své okolí, není-li možné vzhledem ke zdravotnímu stavu si vyžádat jeho souhlas, a jde o neodkladné výkony nutné k záchraně života či zdraví.⁴³

Toto v podstatě deklaratorní ustanovení obsahuje explicitní vyjádření pravidla, které jinak plyne i ze smyslu odstavce 1, tedy že odpadne-li některý z důvodů dle odstavce 1, odpadá i zákonný důvod omezení osobní svobody osoby, a nastupuje povinnost policisty osobu neprodleně propustit. V opačném případě by docházelo k omezování osobní svobody bez právního titulu. Pokud zde existuje právní důvod, například osoba má dle soudního rozhodnutí být v ochranné výchově, je třeba osobu předat příslušnému orgánu nebo zařízení, které se zabývá výkonem ochranného opatření.

Zákon omezuje zajištění na maximálně 24 hodin od momentu, kdy byla omezena osobní svoboda osoby zajištěné. Po uplynutí této doby je třeba osobu propustit, i kdyby trval některý z důvodů dle odstavce 1. Pokud následně vyjde najevo, že delikt osobou spáchaný je trestným činem, lze ji zadržet, dle § 76 tr. řádu, až na dobu 48 hodin od chvíle, kdy byly dány zákonné důvody pro zadržení. Pokud byla osobní svoboda osoby podezřelé z trestného činu nejprve omezena zajištěním dle § 26 zákona o PČR, nelze dobu tohoto zajištění vzhledem k jeho *pořádkovému* charakteru započítávat do doby zadržení podle trestního řádu, které má naopak charakter *procesní*. Lhůta 48 hodin, ve které je podle § 77 odstavec 1 tr. řádu státní zástupce povinen zadrženou osobu odevzdat soudu s návrhem na vzetí do vazby, počíná běžet až okamžikem zadržení podle § 76 odstavec 1 tr. řádu., respektive okamžikem, kdy byly dány zákonné důvody zadržení.⁴⁴

Toto ustanovení řeší poměrně rozšířený problém nutnosti omezovat na svobodě nezletilé osoby, které utíkají z diagnostických ústavů, dětských domovů, školských zařízení pro preventivní výchovnou péči, nebo od svých zákonných zástupců (rodičů, opatrovníků). Tyto osoby je vesměs třeba vrátit do péče zákonných zástupců nebo do péče některého výše uvedeného školského střediska. Jsou proto zajišťovány jednak

⁴³ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

⁴⁴ ČESKO. Zákon č. 303 ze dne 19.09.2013, kterým se mění zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 116, s. 3685-3687.

z důvodu dle odstavce 1 písmeno a) (zvláště osoby mladší 15 let), z důvodu dle odstavce 1 písmeno d) u těch, kterým byla soudem nařízena ochranná výchova, nebo typicky dle odstavce 1 písmeno h) zákona o PČR. Ustanovení tohoto odstavce představuje zvláštní režim postupu v případě zajištění osob nezletilých nebo osob, které nejsou trestně odpovědné z jiného důvodu než pro nedostatek věku. O zajištění takové osoby má policista povinnost informovat jejího zákonného zástupce nebo školské anebo výchovné zařízení, ze kterého osoba utekla, nebo jiné obdobné zařízení, ve kterém je tato osoba umístěna na základě rozhodnutí soudu, anebo na základě souhlasu zákonných zástupců, a to bez prodlení. Typicky směřuje toto ustanovení na případy svěřenců výchovných ústavů, kteří z těchto ústavů opakovaně utíkají. Zákon jednoznačně stanoví povinnost zákonného zástupce nebo daného zařízení, zajistit bez zbytečného odkladu odvoz nalezené osoby z útvaru, který osobu zajistil. Výjimečně v některých případech, například v noci, Policie České republiky s ohledem na bezpečí zajištěné osoby a současně na hospodárnost plnění svých úkolů, zajistí převezení vlastními silami. Nicméně v takovém případě, zajistí-li Policie České republiky výjimečně převezení osoby sama, má převezená osoba nebo její zákonný zástupce povinnost uhradit náklady převozu. Pokud zařízení nezajistí bezodkladný převoz dítěte s nařízenou ústavní nebo ochrannou výchovou, které z tohoto zařízení uprchlo, z útvaru Policie České republiky, který dítě zajistil, je povinno hradit Policii České republiky náklady vzniklé převezním dítěte do zařízení. Pokud půjde o osobu, která utekla z výkonu ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo předběžného opatření, převáží ji policista na nejbližší záchytné pracoviště diagnostického útvaru, až na případy, kdy je školské zařízení, z něhož osoba utekla, blíže než toto záchytné pracoviště. Nasvědčují-li skutečnosti tomu, že se v daném případě jedná o dítě, na něž je zaměřena sociálně-právní ochrana, například dítě týrané, které opakovaně utíká z domova, jehož rodiče nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti nebo dítě, které se dopouští deliktní činnosti, zneužívá omamné a psychotropní látky, je třeba splnit oznamovací povinnosti a věc oznámit orgánu sociálně právní ochrany dítěte příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

O zajištění osoby je třeba vždy obligatorně sepsat úřední záznam. Úřední záznam musí obsahovat všechny náležitosti, tedy uvedení času, důvodu, průběhu a okolnosti úkonu. Taktéž musí obsahovat samozřejmě údaje identifikující osobu, která

záznam sepsala, osobu, která o omezení svobody rozhodla, a osobu, která omezení provedla. Tento úřední záznam musí být pořízen bez zbytečného odkladu písemné potvrzení o zajištění. Vydání tohoto potvrzení může policista dočasně odložit, dokud je okolnosti úkonu znemožňují.⁴⁵

2.3 Zajišťovací úkony v zákoně číslo 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Obecní policie

Obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou. Zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly. Dále spolupracuje v rozsahu stanoveném zákonem o obecní policii nebo zvláštním právním předpisem, s Policií České republiky, státními orgány a orgány územních samosprávných celků.⁴⁶

Oprávnění předvést osobu

S ohledem na skutečnost, že zákon o obecní policii, zakotvuje v ustanovení § 12 odstavec 2, strážníkovi oprávnění vyzvat osobu, aby prokázala svoji totožnost, umožňuje ustanovení v § 13 odstavec 1 zákona o obecní policii, strážníkovi předvést na Policii České republiky osobu, která odmítla vyhovět této výzvě strážníka k prokázání totožnosti, nebo nemůže ani po poskytnutí nezbytné součinnosti strážníka svou totožnost prokázat. Pod slovním spojením „odmítla vyhovět výzvě strážníka k prokázání totožnosti“ lze dle našeho názoru podřadit nejen situaci, kdy osoba strážníkovi nesdělí své jméno, příjmení, datum narození, rodné číslo a bydliště, ale i případy, kdy strážník nabude důvodné podezření, že údaje sdělené osobou nejsou pravdivé. Jelikož úkolem Policie České republiky není ověřit údaje předložené strážníkem, ale zjistit totožnost osoby, kterou strážník předvedl, vyzve policista

⁴⁵ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 2005, 236 s, VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky*, Praha, 2009, s. 129-137.

⁴⁶ VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L. *Zákon o obecní policii*. Praha, 2009, s. 4.

předvedeného, aby prokázal svoji totožnost. Oprávnění policisty požadovat prokázání totožnosti je upraveno v § 63 zákona o PČR.⁴⁷

Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku a plnění úkolů podle zákona o obecní policii a podle zvláštních zákonů, se strážníci obecních policií setkávají s velkým množstvím osob. Proto Policie České republiky dle § 11 odstavec 1 písmeno a) bod 1 zákona o obecní policii, zpřístupnila obecní policii údaje z informačního systému hledaných a pohřešovaných osob. Z tohoto důvodu je strážníkovi stanoveno v § 12 odstavec 2 písmeno d) zákona o obecní policii, oprávnění vyzvat osobu, která odpovídá popisu osoby hledané Policií České republiky, nebo osoby pohřešované, aby prokázala svoji totožnost. Vzhledem k tomu, že obecní policie nedisponuje žádným zařízením, kde by se předmětné osoby mohly zdržovat, je nutné tyto osoby předat Policii České republiky, která je povinna převzít tyto osoby a učinit vůči nim další opatření.

S účinností od 1. ledna 2009 je strážník obecní policie oprávněn předvést na Policii České republiky osobu, která přes opětovnou výzvu strážníka pokračuje v jednáním narušujícím veřejný pořádek nebo ohrožujícím život, majetek nebo zdraví jiných osob, anebo své vlastní a nelze jí jiným způsobem v takovém jednání zabránit. Znění tohoto odstavce vychází z potřeby obecní policie „eliminovat“ nevládnutelnou osobu z důvodu možného vzniku újmy na zdraví nebo majetku. Obecní policie, na rozdíl od Policie České republiky, nedisponuje zařízeními, kam by takovou osobu bylo možno umístit. Základními podmínkami pro využití tohoto oprávnění k předvedení osoby je opětovná výzva strážníka, pokračování ve zmíněném jednání a skutečnost, že jí strážník nemůže jiným způsobem v takovém jednání zabránit. V případě absence jedné ze stanovených podmínek nelze oprávnění k předvedení osoby realizovat.

Jestliže se dle ustanovení § 60 odstavec 1 správního řádu, účastník nebo svědek bez náležité omluvy nebo bez dostatečných důvodů nedostaví na předvolání, může správní orgán vydat usnesení, na jehož základě bude účastník nebo svědek předveden. Předvedení dle § 60 odstavec 2 správního řádu na požádání správního orgánu zajišťuje Policie České republiky nebo jiný ozbrojený sbor, o němž to stanoví zvláštní zákon. V řízení před orgány obcí zajišťuje předvedení též obecní policie. Písemné vyhotovení

⁴⁷ VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L. *Zákon o obecní policii*. Praha, 2009, s. 166-179.

usnesení se doručuje orgánům, které mají předvedení provést, a jehož úřední osoby doručí usnesení předváděnému. Strážník je tedy oprávněn předvést osobu na žádost příslušného orgánu obce podle zvláštních předpisů. Příslušným orgánem obce bude ve většině případů konkrétní obecní úřad obce.

O každém předvedení sepíše strážník úřední záznam, který by měl obsahovat patřičné náležitosti spojené s předvedením. V případě předvedení osoby ke zjištění totožnosti zůstává osoba v dispozici strážníka, který osobu Policii České republiky nepředává, a po zjištění totožnosti Policií České republiky, s osobou strážník projedná případný přestupek a osobu propustí. V případě osoby předvedené strážníkem, podle odstavců 2 a 3 Obecní policie, předá strážník osobu Policii České republiky k přijetí dalších opatření. Převzetí osoby potvrdí Policie České republiky strážníkovi v úředním záznamu nebo v potvrzení o převzetí. Totožnost těchto osob, pokud ji už strážník nezná, je Policie České republiky, dle ustanovení § 11 zákona o obecní policii, povinna strážníkovi sdělit.⁴⁸

2.4 Zajišťovací úkony v zákoně číslo 17/2012 Sb. o Celní správě, ve znění pozdějších předpisů

Zajištění osoby podle § 30 zákona číslo 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky (dále jen „**zákon o celní správě**“), ve znění pozdějších předpisů, jde o krátkodobé omezení osobní svobody v případech, kdy není osoba omezována na svobodě podle jiného zvláštního zákona, a je dán některý z důvodů stanovených taxativně tímto ustanovením. Osobu lze omezit na svobodě způsobem přiměřeným dané situaci.⁴⁹

- Celník je v první řadě oprávněn zajistit osobu, která se dopouští *bezprostředního jednání proti životu a zdraví*, a to ať už svému nebo jiné osoby.
- Zajistit lze taktéž osobu, která *má být předvedena podle jiného právního předpisu*.

⁴⁸ VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L. *Zákon o obecní policii*. Praha, 2009, s. 166-179..

⁴⁹ ČESKO. Zákon č. 344 ze dne 10.10.2013, kterým se mění zákon č. 17/2012 Sb. o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika. 2013, částka 134, s. 6294-6296*

- Zajistit lze osobu, která v *místnostech nebo prostorech určených k užívání orgány celní správy, ministerstvem, orgány finanční správy nebo Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, v nichž orgány celní správy zabezpečují dodržování veřejného pořádku, se chová násilně nebo slovně uráží celníka nebo jinou osobu, anebo úmyslně znečišťuje či poškozuje zařízení nebo majetek státu.*
- Dále je možné zajistit osobu, která je *podezřelá z páchaní trestného činu nebo jiného správního deliktu*, a současně je zde konkrétními důvody podložená obava, že v tomto protiprávním jednání bude pokračovat, nebo že se dopustí jednání, aby zmařila objasnění tohoto deliktu.
- V poslední řadě lze zajistit osobu, která *odpovídá popisu hledané osoby*.

3 Komparace právních předpisů

3.1 Vysvětlení základních pojmů

Z právního hlediska je nutné rozlišovat, zda se v případě omezení osobní svobody v Německu jedná o **opatření odvracející nebezpečí** nebo **opatření trestního stíhání**.

Každá německá spolková země vydala na základě vzorového návrhu konference ministerstva vnitra pro svou oblast zemský zákon o policii. Pro zjednodušení jsou použity podklady z jedné spolkové země a to Bavorsko. Zemský zákon v Bavorsku Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Staatlichen Polizei, Polizeiaufgabengesetz (dále jen „PAG“) lze položit na stejnou úroveň jako zákon o Policii ČR, přímo nelze tento zákon užít k trestnímu řízení, ale obsahuje zajišťovací úkony stejně jako je tomu u zákona o Policii ČR a slouží především k udržování veřejné bezpečnosti a pořádku.

K trestnímu řízení slouží zákon, který je na stejné úrovni jako trestní řád v České republice a to Strafprozeßordnung (dále jen „StPO“), který je aplikován v celém Německu.

3.2 Odvrácení nebezpečí

V Zemském zákoně Bavorska jsou rozděleny zajišťovací úkony vázající se na určitou vzniklou situaci nebo na jednání, které určuje přímo zákon.

Zastavení za účelem zjištění totožnosti

Podle § 13 odstavce 2 věta 2 a 3 PAG může Policie pro zjištění totožnosti osobu zastavit, dotázat se ho na osobní údaje a požadovat, aby odevzdal ke kontrole své

osobní doklady. Může být zadržen, pokud nelze totožnost zjistit jiným způsobem nebo se značnými obtížemi.⁵⁰

Zastavení je příkazem osobě, aby na místě setrvala tak dlouho, jak to zjišťování osobních dat vyžaduje. Pod tímto pojmem tedy rozumíme přerušení dalšího pohybu osoby. Pod to spadá jak zastavení jedoucího vozidla, tak i výzva chodci, aby zůstal stát. S ohledem na zásah do osobních práv a svobod je zastavení omezením svobody podle Art. 2 oddíl 2 věta 2, 104 Grundgesetz (GG). Tento zákon lze položit na stejnou úroveň jako Listinu základních práv a svobod České republiky.

Zadržení zpravidla představuje omezení svobody v případě § 13 PAG, určující ohraničení k omezení svobody na základě stanovených kritérií jako trvání a intenzita opatření. Zatčení probíhá především v tom případě, kdy kontrola dotčené osoby trvá déle, než je běžné při kontrole na místě. Spoutaný může být člověk pro účely získání totožnosti výjimečně, nicméně může k tomu dojít v případech s vysokou intenzitou činnosti.

Úkon zjišťování totožnosti

§ 14 odstavec 1 Nr. 1 PAG se týká výhradně případů zjišťování totožnosti podle § 13 PAG, a proto slouží jen k ochraně proti nebezpečí. Jedná se o úkon spojený se zjištěním totožnosti osoby, u které je zjištění totožnosti resp. identity osoby obtížné a následná identita se provádí snímáním otisků prstů.⁵¹ Úkon zjišťování totožnosti pro účely trestního stíhání je upraven v § 81b StPO.

Vykázání z místa

Podle § 16 PAG může policie k odvrácení nebezpečí dočasně vykázat osobu z místa nebo jí dočasně zakázat vstup na nějaké místo. Vykázání z místa může být

⁵⁰ NĚMECKO. Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Staatlichen Polizei, Polizeiaufgabengesetz (PAG), in der Fassung der Bekanntmachung vom 14. September 1990, Fundstelle: GVBl 1990, S. 397 Zuletzt geändert am 24.07.2001, GVBl, S. 348.

⁵¹ NĚMECKO. Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Staatlichen Polizei, Polizeiaufgabengesetz (PAG), in der Fassung der Bekanntmachung vom 14. September 1990, Fundstelle: GVBl 1990, S. 397 Zuletzt geändert am 24.07.2001, GVBl, S. 348.

použito i proti osobě, která brání nasazení hasičského záchranného sboru nebo pomocných či záchranných složek.⁵²

Prostřednictvím jednání policistů ve výše uvedeném příkladu bude zasáhnuto do **základního práva na fyzickou svobodu pohybu** dotčené osoby (upravuje Art. 2 Absatz 2 Satz 2 a Art. 104 Absatz GG).

Oproti **shromažďování** ve smyslu zákona o shromažďování **nelze** § 16 PAG použít, neboť u veřejných shromáždění platí tzv. **stálost policejního práva**, tzn. nebezpečí odvracející opatření jsou přípustná pouze podle speciálních ustanovení zákona o shromažďování.

Výzva k neprodlenému se vzdání z rozpuštěného shromáždění není vykázaním z místa ve smyslu § 16 PAG, nýbrž vyzváním k respektování zákonného předpisu.

Vazba

Zatímco se mnoho jiných policejně právních opatření týká volnosti pohybu pouze jako vedlejšího důsledku, oprávnění k vazbě podle § 17 PAG se přímo na tuto volnost pohybu zaměřuje. U vazby je odebrání svobody samotné vlastním prostředkem k odvrácení nebezpečí. Zatímco se u § 13 nebo § 15 PAG zpravidla bude jednat jen o omezení svobody, představuje vazba zpravidla odnětí svobody.

Pro upřesnění citace § 17 PAG:⁵³

(1) Policie může vzít osobu do vazby, pokud

1. je to nutné k ochraně osoby proti nebezpečí pro zdraví nebo život, zejména protože se osoba zřejmě nalézá ve stavu vylučujícím svobodné určení vůle nebo jinak bezmocné situaci (ochranná vazba) nebo

⁵² NĚMECKO. Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Staatlichen Polizei, Polizeiaufgabengesetz (PAG), in der Fassung der Bekanntmachung vom 14. September 1990, Fundstelle: *GVBl* 1990, S. 397 Zuletzt geändert am 24.07.2001, *GVBl*, S. 348.

⁵³ NĚMECKO. Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Staatlichen Polizei, Polizeiaufgabengesetz (PAG), in der Fassung der Bekanntmachung vom 14. September 1990, Fundstelle: *GVBl* 1990, S. 397 Zuletzt geändert am 24.07.2001, *GVBl*, S. 348.

2. je to nezbytné pro zabránění bezprostředně blížícímu se spáchání nebo pokračování trestného činu nebo přestupku podstatného významu pro veřejnost; domněnka, že osoba takový čin spáchá nebo k jeho spáchání přispěje, se může zejména opírat o to, že

a) spáchání činu oznámila nebo k tomu vyzvala nebo u sebe nosí transparenty nebo jiné předměty s nějakou takovou výzvou; to platí také pro letáky s takovým obsahem, budou-li nošeny v takovém množství, které je určeno pro rozdávání, nebo

b) u ní byly nalezeny zbraně, nástroje či jiné předměty, které jsou zjevně ke spáchání činu určeny nebo jsou ze zkušenosti při podobných činech používány, nebo její doprovázející osoba takové předměty u sebe nosí a ona dle okolností o tom musela vědět, nebo

c) byla již v minulosti vícekrát ze srovnatelného podnětu při spáchání trestných činů nebo přestupků podstatného významu pro veřejnost jako rušitel postihována a dle okolností lze opakování tohoto způsobu chování očekávat;

nebo

3. je to nezbytné pro prosazení vykázání z místa podle §16. (bezpečnostní vazba)

(2) Policie může nezletilé, kteří se vymanili z péče opatrovníků nebo se zdržují na místech, na kterých jim hrozí mravnostní nebezpečí, vzít do vazby, aby byly přivedeny k opatrovníkům nebo úřadu péče o mládež (vazba mladistvých)

(3) Policie může osobu, která uprchla z výkonu vyšetřovací vazby, trestů odnětí svobody nebo svobodu odnímajících disciplinárních opatření pro nápravu a zabezpečení nebo se jinak bez dovození zdržuje mimo ústav nápravné výchovy, vzít do vazby a odvést zpět do ústavu (přivedení uprchlého nazpět)

Domácí násilí

Domácí násilí zahrnuje všechny případy fyzického a psychického násilí uvnitř manželských nebo nemanželských soužití.

Dne 01.01.2002 vstoupil na spolkové úrovni v platnost „Zákon pro civilně právní ochranu před násilnými činy a pronásledováním“ (Gewaltschutzgesetz – GewSchG).⁵⁴

Pomocí tohoto zákona bude civilním soudům na žádost poškozeného zejména umožněno,

- vyslovit vůči pachateli **zákaz vstupu a pobytu** pro byt poškozené osoby a určité okolí kolem něj, a pro místa, na kterých se poškozená osoba pravidelně zdržuje,

- jakož i **zákaz kontaktu**

- navíc jsou též v případech tzv. „stalkingu“ (opakované pronásledování proti výslovné vůli nějaké osoby nebo pronásledování pomocí moderních komunikačních prostředků) možná **soudní nařízení k ochraně**.

Kromě toho bude díky zákonu o ochraně proti násilí vytvořen civilně právní základ pro nárok oběti na dočasné **přenechání společně užívaného bytu**, pokud poškozená osoba vede s pachatelem společnou domácnost.

Jako vhodná **policejní opatření** k odvrácení dalších nebezpečí přicházejí v těchto případech v úvahu **vykázání z místa (§ 16 PAG)** násilníka z bytu, popř. **vzetí do vazby (§ 17 PAG)** a/nebo **zákaz kontaktu (§ 11 PAG – atypické opatření)**.

Trvání odnětí svobody

Pro upřesnění citace § 20 PAG:⁵⁵

Zadržovaná osoba bude propuštěna,

1. jakmile odpadl důvod pro opatření policie,

⁵⁴ NĚMECKO. Gesetz zum zivilrechtlichen Schutz vor Gewalttaten und Nachstellungen, (GewSchG), Fundstelle: 2001, 402-38, 11. Dezember 2001 (*BGBI.* I S. 3513).

⁵⁵ NĚMECKO. Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Staatlichen Polizei, Polizeiaufgabengesetz (PAG), in der Fassung der Bekanntmachung vom 14. September 1990, Fundstelle: *GVBl* 1990, S. 397 Zuletzt geändert am 24.07.2001, *GVBl*, S. 348.

2. pokud je další trvání odnětí svobody rozhodnutím soudce prohlášeno za nepřipustné,

3. v každém případě nejpozději do konce dne po dopadení, pokud není dříve rozhodnutím soudce nařízeno další trvání odnětí svobody. V rozhodnutí soudce se stanoví nejvýše přípustná doba odnětí svobody; ta nesmí činit více než dva týdny.

3.3 Trestní stíhání

Předběžné zadržení

Předběžné zadržení je **předběžné odnětí svobody** bez zatýkacího rozkazu soudce, které buď vede k rozkazu soudce a tím k vyšetřovací vazbě nebo k okamžitému propuštění.

Pro upřesnění citace (výťah) § 127 StPO:⁵⁶

(1) Je-li někdo přistižen nebo sledován při činu, tak je, pokud je podezření, že uprchne, nebo nelze okamžitě zjistit jeho totožnost, kdokoliv oprávněn ho předběžně zadržet i bez nařízení soudce. Zjištění totožnosti osoby státním zastupitelstvím nebo úředníky policejní služby se řídí podle § 163b Abs. 1.

(2) Státní zastupitelství a úředníci policejní služby jsou při nebezpečí z prodlení oprávněni k předběžnému zadržení i tehdy, pokud existují předpoklady zatýkacího rozkazu nebo rozkazu k umístění.

Zatýkací rozkaz

Pro upřesnění citace (výťah) § 112 Absatz 2 StPO⁵⁷

Důvod k zatčení existuje, pokud na základě určitých skutečností

⁵⁶ NĚMECKO. Strafprozeßordnung in der Fassung der Bekanntmachung, Strafprozeßordnung (StPO) vom 7. April 1987 (BGBl. I S. 1074, 1319), die durch Artikel 5 Absatz 4 des Gesetzes vom 10. Oktober 2013 (BGBl. I S. 3799).

⁵⁷ NĚMECKO. Strafprozeßordnung in der Fassung der Bekanntmachung, Strafprozeßordnung (StPO) vom 7. April 1987 (BGBl. I S. 1074, 1319), die durch Artikel 5 Absatz 4 des Gesetzes vom 10. Oktober 2013 (BGBl. I S. 3799).

1. bude zjištěno, že je obviněný na útěku nebo se ukrývá,
2. při posouzení okolností jednotlivého případu existuje nebezpečí, že se obviněný bude vyhýbat trestnímu řízení (nebezpečí uprchnutí), nebo
3. chování obviněného zakládá důvodné podezření, že bude
 - a) ničit, pozměňovat, odstraňovat, skrývat nebo falšovat důkazní prostředky, nebo
 - b) působit nekalým způsobem na spoluobviněné, svědky nebo znalce, nebo
 - c) jiné k takovému chování podněcovat,a pokud proto nebezpečí hrozí, že zjišťování skutečností bude ztíženo (nebezpečí zahlazení).

Rozkaz k umístění ve smyslu zákona o umístění

Z důvodu psychického onemocnění (poruchy), duševní slabosti nebo závislosti existuje ohrožení veřejné bezpečnosti nebo pořádku ve značné míře.

Musí se jednat o konkrétní, jiným způsobem neodvratitelné nebezpečí pro veřejnou bezpečnost. Abstraktní nebezpečí nepostačuje, aby bylo umístění obhájeno.

Zejména je tímto myšleno:

Ohrožení vlastního nebo jiného života

Nebezpečnost sama sobě bude spočívat většinou v tom, že hrozí, že chování psychicky nemocného nebo narušeného povede k sebevraždě nebo jinému způsobu jeho smrti.

Ohrožení vlastního nebo cizího zdraví ve značné míře

Značné ohrožení zdraví duševně narušené osoby může spočívat také v tom, že se vzpírá léčení své choroby, ačkoli by bez léčení upadla do nejen krátkodobé chorobnosti.

Ohrožení významné cizí věcné hodnoty

Ohrožení vlastní (významné) věcné hodnoty (pouze v jednotlivých případech)

Umístění smí být vykonáno pouze tehdy, pokud nejsou učiněna žádná opatření podle StPO a StGB. Tyto mají přednost. Pro přehlednost je uveden pouze seznam.

- § 81 StPO Umístění k pozorování
- § 126a StPO Předběžné umístění
- § 63 StGB Umístění v psychiatrickém ústavu
- § 64 StGB Umístění v ústavu pro léčbu závislostí
- § 65 StGB Umístění v sociálně-terapeutickém ústavu
- § 67a StGB Převedení do výkonu trestu jinými opatřeními

Policie je dále nápomocna při plnění svých úkolů při:

Předvedení dotyčného k lékaři z nařízení okresního správního úřadu.

Předvedení je „přiděleným úkolem“ ve smyslu zákona PAG, tedy speciálně právně upravovanou podporou při vykonávání.

Předvedení k jednomu jen krátce trvajícím vyšetření není odnětím svobody, nýbrž jen **omezení svobody**. Dle toho může být dotyčný k takovému vyšetření předveden z bytu i bez rozhodnutí soudce, ledaže by se ukrýval např. v bytě a ten musí být prohledán, aby byl vypátrán.

Předvedení k vyšetření však pak představuje **odnětí svobody**, pokud vyšetření netrvá jen poměrně krátkou dobu, nýbrž více hodin, možná dokonce celý den. Jen v takových případech je nutné rozhodnutí soudce dle § 104 GG.

Kromě toho je v zákonu o umístění upravena možnost okamžitého umístění prostřednictvím policie a přivedení uprchlého umístěného.

Zadržení pro zjištění totožnosti

§ 163 b StPO platí pouze pro trestní stíhání. V oblasti odvrácení nebezpečí se použije § 13 PAG.

§ 163 b I StPO popisuje opatření, která jsou přípustná pro zjištění totožnosti osoby, která je podezřelá ze spáchání trestného činu.

Pro upřesnění citace (výťah) § 163 b StPO⁵⁸

(1) je-li někdo podezřelý z trestného činu, státní zastupitelství nebo úředníci policejní služby učinit ke zjištění jeho totožnosti potřebná opatření; § 163a Abs. 4 věta 1 platí obdobně. Podezřelý může být zadržen, pokud jeho totožnost nemůže být zjištěna jinak nebo pouze za značných obtíží. Za předpokladů věty 2 jsou přípustná také prohledání osoby podezřelého a jím nesených věcí jakož i provedení opatření ke zjištění totožnosti.

Zadržení je **odnětím svobody**. Začíná zabráněním osobě, aby se vzdálila. K tomu postačuje již výzva.

Zda se jedná o zadržení nebo jen o zastavení, se posuzuje podle kritérií, kterými jsou účel, doba a intenzita opatření.

Ohledně doby trvání je zadržení možné tehdy, když zjišťování totožnosti překročí normální, jinak běžnou míru.

Dopravení na služebnu se považuje vždy za zadržení.

Při každém zadržení je třeba dbát dalších předpisů (maximální doba, rozhodnutí soudce, informování nejbližších příbuzných).

Doba zadržení ke zjištění totožnosti nesmí překročit **12 hodin** (§ 163 c Absatz 2 StPO).⁵⁹

⁵⁸ NĚMECKO. Strafprozeßordnung in der Fassung der Bekanntmachung, Strafprozeßordnung (StPO) vom 7. April 1987 (BGBl. I S. 1074, 1319), die durch Artikel 5 Absatz 4 des Gesetzes vom 10. Oktober 2013 (BGBl. I S. 3799).

Toto v žádném případě neznamená, že pro účel zjištění totožnosti mohou být osoby v každém případě zadržovány na maximální dobu 12 hodin. Dle § 163 b StPO zadržená osoba nesmí být v žádném případě zadržována déle, než je pro zjištění totožnosti nezbytné.⁶⁰

Za předpokladů § 163 b Absatz 2 Satz 2 StPO je přípustné také „zadržení“ **nepodezřelé osoby** ke zjištění totožnosti. To však platí jen tehdy, pokud není opatření vůči významu trestní věci nepřiměřené.

Principu přiměřenosti se tím dostává zvláštního významu, jestliže by mělo být „Zadržení nepodezřelé osoby“ při existenci typických bagatelních deliktů zpravidla nepřípustné.

Dalším, opravňující normy doplňujícím předpisům a formálním předpisům, jako např. poučení a předvedení není věnována pozornost.

3.4 Vlastní komparace

Zemský zákon Bavorska

Z uvedeného zákona je zřejmé, že Zemský zákon Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Staatlichen Polizei (dále jen „PAG“) je možné vykládat obdobně, jako je zákon číslo 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů a lze porovnat jednotlivé právní předpisy, které by byly ekvivalentní v obou zákonech.

Zastavení za účelem zjištění totožnosti podle Bavorského Zemského zákona PAG můžeme srovnat s Českou právní úpravou Prokázání totožnosti, konkrétně pak § 63 zákona číslo 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ovšem v Zemském zákoně toto ustanovení lze využít i na zastavení vozidla, což zákon

⁵⁹ NĚMECKO. Strafprozeßordnung in der Fassung der Bekanntmachung, Strafprozeßordnung (StPO) vom 7. April 1987 (BGBl. I S. 1074, 1319), die durch Artikel 5 Absatz 4 des Gesetzes vom 10. Oktober 2013 (BGBl. I S. 3799).

⁶⁰ NĚMECKO. Strafprozeßordnung in der Fassung der Bekanntmachung, Strafprozeßordnung (StPO) vom 7. April 1987 (BGBl. I S. 1074, 1319), die durch Artikel 5 Absatz 4 des Gesetzes vom 10. Oktober 2013 (BGBl. I S. 3799).

číslo 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů neumožňuje a tato úprava je uvedena v zákoně číslo 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů. Použití pout lze výjimečně použít v rámci zjištění totožnosti a to v případech s vysokou intenzitou, čili tam, kde by se mohla osoba pokusit o útěk, nebo by ohrozila bezpečnost osob, majetku a ochrana veřejného pořádku. K tomuto výkladu lze v porovnání poukázat na § 54 zákona číslo 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, tedy použití pout je možné u osoby zajištěné, resp. je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku anebo že se osoba pokusí o útěk

Úkon zjišťování totožnosti s možným odběrem otisků prstů k identifikaci lze porovnat s právní úpravou § 63 odstavec 3, 4 zákona číslo 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Vykázání z místa se podle zákona PAG vztahuje především na vykázání osoby z určitého prostoru nebo zákazu vstupu na tento prostor. Není tedy třeba, aby se jednalo o protiprávní jednání vykázané osoby. Takovouto úpravu zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů nezná a omezuje se především na konkrétní útok osoby proti osobě jiné.

Vazbu podle zákona PAG lze z části srovnat s § 26 zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, přičemž největší rozdíl je v části tzv. ochranné vazby, přičemž zákon PAG tady upravuje i určitou ochranu, v rámci Zemského zákona, osob, které by se mohly stát obětí trestného činu.

Domácí násilí je v zákoně PAG obdobně popsáno jako v hlavě VII zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, jsou zde např. uvedeny shodné znaky v oblasti rozhodování o společném bydlení.

Trvání odnětí svobody v zákoně PAG je určeno, jakmile odpadnou důvody odnětí svobody, případně do konce dne, kdy došlo k dopadení, případně po rozhodnutí soudu o prodloužení trvání odnětí svobody, které nesmí být delší doby dvou týdnů. Oproti tomu je v zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů uvedeno, že se zajištěná osoba propustí neprodleně po pominutí

důvodů zajištění a nejdéle toto omezení osobní svobody může trvat maximálně 24 hodin, pokud neuvažujeme o § 26 odstavec 1 písm. i) zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.⁶¹

Je tedy zřejmé, že Zemský zákon PAG v některých svých ustanovení je obdobou zákona číslo 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů a nejpodstatnější rozdíl v tomto porovnání je především jinými lhůtami, které se vztahují k omezení osobní svobody, ochranou možných obětí trestného činu a za podstatné zcela jistě stojí i účast rozhodování soudce.

Německý trestní řád

Z uvedeného zákona je zřejmé, že zákon Strafprozeßordnung in der Fassung der Bekanntmachung, Strafprozeßordnung (dále jen „StPO“) je obdobný, jako zákona číslo 141/1961 Sb., tr. řád, ve znění pozdějších předpisů.

Předběžné zadržení podle ustanovení § 127 StPO je ekvivalentní s § 76 zákona číslo 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, přičemž dává možnost jakékoli osobě zadržet podezřelého, který byl přistižen při spáchání trestného činu. V této části je v zákoně StPO uvedeno „*nebo sledován*“⁶², je otázkou výkladu, co pod tímto pojmem zákonodárce myslel. Zřejmě by se dalo uvažovat o obdobném popisu a postupu, jako u § 76 odstavec 2 zákona číslo 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kde je uvedeno „*bezprostředně poté*“⁶³.

Zatýkáací rozkaz podle ustanovení § 112 odstavec 2 StPO je ekvivalentní s ustanovením § 69 s návazností na § 67 zákona číslo 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, přičemž v zákoně StPO není uveden ekvivalent pro § 67 odstavec 3 zákona číslo 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁶¹ ČESKO. Zákon č. 303 ze dne 19.09.2013, kterým se mění zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 116, s. 3685-3687.

⁶² NĚMECKO. Strafprozeßordnung in der Fassung der Bekanntmachung, Strafprozeßordnung (StPO) vom 7. April 1987 (BGBl. I S. 1074, 1319), die durch Artikel 5 Absatz 4 des Gesetzes vom 10. Oktober 2013 (BGBl. I S. 3799).

⁶³ ČESKO. Zákon č. 105 ze dne 20.03.2013, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 47, s. 1173-1181.

Zadržení pro zjištění totožnosti z části upravuje § 158 odstavec 3 písm. f) zákona číslo 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů, přičemž, v rámci trestního řízení, pokud bylo postupováno podle § 76 zákona číslo 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů je možné využít oprávnění § 114 odstavec 2 zákona číslo 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V rámci oprávnění StPO je možnost využít i prohledání osoby a jím nesených věcí. K této možnosti by v rámci českého práva bylo zapotřebí souhlas státního zástupce.

Podstatný rozdíl je v době, po kterou je možné osobu zadržet a to podle oprávnění StPO je maximální doba 12 hodin, přičemž podle oprávnění zákona číslo 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů je tato lhůta stanovena na 48 hodin, po uplynutí této lhůty musí být osoba propuštěna na svobodu. Další rozdíl je v informování nejbližších příbuzných, které podle předpisů StPO je provedeno po zadržení osoby, přičemž české právo tuto povinnost neurčuje.

Závěr z vyhodnocení

Jak byly uvedeny shora uvedené komparativní závěry za jednotlivé zákony a znění konkrétních paragrafů, je zřejmé, že ke komplexnější komparaci by mohlo dojít pouze v případě celkové komparace právních systémů, nejen pouze vybraných částí, kterými se zabývá tato bakalářská práce.

Obecně lze tedy říct, že právní systémy České republiky a Německa v rámci zajišťovacích úkonů jsou velmi podobné, v některých částech Zemského zákona lze zhodnotit jeho zpracování za komplexnější, jasně popisující oprávnění policisty, naproti českému zákonu o Policii, který má z pohledu zajišťovacích úkonů zjednodušenou, nekomplexní formu s odkazem na další zákony a oprávnění, které může policista využít.

K trestnímu řádu lze uvést obdobný závěr, jako z vyhodnocení Zemského zákona a zákona o Policii České republiky, přičemž pro komplexnější vyhodnocení takto propracovaných právních předpisů nelze zcela jasně definovat, který z právních systémů je lepší resp. horší a to s ohledem na vymahatelnost práva.

4 Kazuistika

Všechny uvedené případy jsou převzaty z Odboru vnitřní kontroly Libereckého kraje, Územního odboru Česká Lípa a Územního odboru Liberec. V uvedené kazuistice nejsou jmenovány konkrétní osoby a vždy se jedná o osobu vystupující jako oznamovatel na jedné straně a zakročující policisté na druhé straně.

Případ č. 1:

Geneze případu:

Z výpovědi oznamovatele bylo zjištěno, že oznamovatel v noci, ze dne 11.2. na 12.2. vyprovázel do hotelu své zahraniční hosty. V této době bylo na náměstí, kudy procházeli, staveniště – stavba kruhového objezdu. Jelikož byl ve výstavbě i chodník a přechody pro chodce nebyly vyznačeny, šli všichni po komunikaci (nebyl v tuto dobu provoz). Oznamovatel si všiml jako i ostatní, že je poblíž zaparkováno vozidlo Policie ČR a policisté je sledovali, nijak ale nereagovali.

Po několika minutách, když hosty ubytoval, se oznamovatel vracel stejnou cestou přes náměstí. Nyní již policisté reagovali, avšak ve chvíli, když z komunikace vstupoval na chodník. Zastavili ho a přikázali mu, aby šel k nim a vysvětlil, proč jde po komunikaci. Oznamovatel odpověděl, že vysvětlení nemá a jde domů. Hlídka po něm dále požadovala ověření totožnosti. Oznamovatel byl přesvědčen, že jej policisté znali, neboť během incidentu zaslechl poznámku, že zákony platí i pro zastupitele města. Oznamovatel působí v této funkci v obci od roku 1990. Sdělil policistům, že nemá u sebe svůj OP a bydlí od místa, kde se nacházeli asi 500 metrů. Policisté jej vyzvali, aby šel s nimi na služebnu k ověření totožnosti. Oznamovatel odmítl s tím, že jde domů spát, neboť je unaven a čeká ho tam manželka, která byla v pokročilém stadiu těhotenství. Po tomto odmítnutí byl spoután a odvezen na služebnu.

Oznamovatel připustil, že s hosty popil nějakou skleničku červeného vína, odmítl však, že byl opilý. Toto mohli potvrdit svědkové (hosté a manželka). Jednáním policistů byl značně zaskočen. Byl unavený a ospalý, jednal ve stresu, k policistům se choval korektně, bez narážek.

Z výpovědi policistů vyplývalo, že hlídka v noci, uvedeného dne vykonávala noční službu. Kolem 01:45 hod. dne 12.2. si všimli muže jdoucího uprostřed komunikace na náměstí. Vzhledem k tomu, že se muž dopouštěl přestupku na úseku dopravy, policisté jej vyzvali, aby opustil komunikaci a přistoupil k nim. Muž na výzvy nereagoval, proto došli k němu a opět ho vyzvali, aby prokázal svou totožnost. I tuto výzvu s poučením, že může být zajištěn, muž ignoroval, a proto policisté přistoupili k jeho zajištění - podle ustanovení § 26 odstavce 1 písm. f) zákona číslo 273/2008 Sb., dne 12.2. v 02:00 hod. V souladu s § 54 zákona číslo 273/2008 Sb., mu byly přiloženy pouta a byla u něho, podle § 35 odstavce 2 písm. a, b) zákona číslo 273/2008 Sb., provedena prohlídka. Na obvodním oddělení policie byl umístěn na lavici v chodbě. Zde se dopouštěl dalšího protiprávního jednání tím, že toto určené místo opouštěl. Odmítl se na výzvy podrobit dechové zkoušce. Nebylo pravdou, že by o něm policisté hovořili jako o zastupiteli města. On sám toto několikrát před policisty zdůraznil s dodatkem, že se mu nic nestane a vše si zařídí. Dále policisty osočoval, že se chovají jako za dob komunismu.⁶⁴

Vyhodnocení:

Z dostupných informací lze vyhodnotit, že výpovědi oznamovatele a zakročujících policistů se v podstatných bodech liší. Pokud bychom měli hodnotit oprávnění k omezení osobní svobody, které policisté využili a to konkrétně „*Policista je oprávněn zajistit osobu, která byla přistižena při jednání, které má znaky správního deliktu, je-li důvodná obava, že bude v protiprávním jednání pokračovat anebo mařit řádné objasnění věci*“⁶⁵, mohli bychom konstatovat, že v uvedenou noční hodinu byl provoz na uvedeném místě velmi malý, dalo by se říct, že nebyl žádný, protože se jedná o velmi malou obec a věc zcela jistě mohla být projednána na místě. Vzhledem k tomu, že oznamovatel skutečně vykonává činnost zastupitele obce již dlouhou dobu, mohli mít zakročující policisté povědomí o tomto zastupiteli.

Z mého pohledu je samozřejmě těžké hodnotit událost, ke které existují pouze rozdílné výpovědi oznamovatele a zakročujících policistů, nicméně domnívám se, že

⁶⁴ POLICIE ČR. Odbor vnitřní kontroly. 2014.

⁶⁵ ČESKO. Zákon č. 303 ze dne 19.09.2013, kterým se mění zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 116, s. 3685-3687.

v tomto případě využití oprávnění k zajištění osoby bylo minimálně předčasné, vzhledem k přestupku, kterého se oznamovatel dopustil, protože následně se zřejmě dopustil hned několika dalších jednání, které by mohly mít znaky správního deliktu a v případě, že by zakročující policisté uvedeného muže pouze upozornili, že svým jednáním může ohrozit jedoucí vozidla, nemusela se tato událost rozvinout do této podoby. Závěr odboru vnitřní kontroly byl takový, že se policisté nedopustili žádného protiprávního jednání a stížnost byla vyhodnocena jako nedůvodná.

Případ č. 2:

Geneze případu:

Oznamovatel ve svém podání uvedl, že dne 26.8. jel na jízdním kole z ulice M. do místa bydliště. Začal jej opakovaně bezdůvodně stavět policista. Jelikož má oznamovatel s policisty dřívější špatné zkušenosti, když ho opakovaně zastavili a on pak ve správním řízení dostal dvakrát pokutu, pokaždé 26 tisíc korun, začal jim nyní na kole ujíždět.

Poté, co ujel několik set metrů, slezl z kola, policisté ho neustále pronásledovali a v ulici S. jeden policista vyběhl ze služebního vozidla, bez použití výzvy a za doprovodu nadávek s oznamovatelem praštil o zem, nasadil mu pouta, naložil oznamovatele do vozidla i s kolem a odvezl ho na policejní stanici, kde se oznamovatel podrobil dechové zkoušce s negativním výsledkem. Policista prohledal jeho věci i oděv (oznamovatel se musel před tím svléknout do spodního prádla), avšak nic nenalezl. Poté s oznamovatelem sepsal protokol a pustil ho ven.

Oznamovatel dále uvedl, že při předchozím jednání se ničeho nedopustil a nebyl vyzván ani k předložení občanského průkazu. Policista ho opakovaně a bezdůvodně zastavuje, pronásleduje a pokutuje, aniž by oznamovatel páchal jakoukoliv trestnou činnost či protiprávní jednání.

Oznamovatel byl přesvědčen, že si na něho zmiňovaný policista zasedl, hledá záminky a šikanuje ho. Když tento policista není ve službě, s ostatními jeho kolegy nemá oznamovatel problém.

Z výpovědi policistů vyplývá, že dne 26.8. vykonávali hlídkovou službu v obci. Při jízdě služebním vozidlem policisté zahlédli cyklistu jedoucího po komunikaci na horském jízdním kole modročervené barvy. Cyklista kličkoval po pozemní komunikaci a jevil známky požití alkoholu.

Z uvedeného důvodu se rozhodli cyklistu zkontrolovat. Cyklista byl stavěn podle zákona, policisté jeli za ním ve služebním vozidle se zapnutým výstražným zařízením a nápisem STOP. Cyklista se na ně pouze otočil, poté zvýšil rychlost a zabočil do ulice Š., hlídka pokračovala v jízdě se služebním vozidlem za cyklistou, který i nadále na výzvy k zastavení nereagoval. V uvedenou dobu byly nepříznivé klimatické podmínky, teplota -17°C, komunikace byla pokryta vrstvou zmrzlého a uježděného sněhu a ledu. Cyklista se na jízdním kole opakovaně dostal do smyku, avšak nadále pokračoval ve své nebezpečné jízdě. Policistům se snažil ujet, přičemž zabočil náhle do úzké uličky, určené pouze pro chodce a vzhledem k její šířce, pro osobní vozidlo neprůjezdné. V části této uličky je také schodiště. Policisté mu nadjeli do ulice M. a pokračovali kolem řadových garáží. V souvislosti s okolnostmi vyhodnotili situaci a rozhodli se, že zkontrolují prostor za garážemi, zda se tam cyklista neukryl. Zde skutečně zastihli oznamovatele. Když policisty spatřil, snažil se v hlubokém sněhu nasednout na horské kolo a ujet. Jeden z policistů vyzval oznamovatele slovy: „Jménem zákona zůstaňte stát, nebo bude proti Vám užito donucovacích prostředků.“ Cyklista nereagoval a snažil se i nadále odjet, ale bránil mu v tom hluboký sníh. Zakročující policista se rozběhl k podezřelému, cyklistu dostihl a použil vůči němu donucovací prostředek hmat chvat, uvedený v § 52 písm. a) zákona číslo 273/2008 Sb., přičemž podezřelého uchopil pravou rukou ze zadní strany za jeho bundu a stáhl ho z kola. Oznamovatel spadl obličejem do hlubokého sněhu a i přes to kladl aktivní odpor a snažil se vytrhnout a utéci.

Zakročující policista oznamovatele opakovaně vyzýval: „Jménem zákona, nebraňte se, nechceme Vám ublížit, zůstaňte v klidu, nebo bude proti Vám užito donucovacích prostředků.“ Podezřelý na uvedené výzvy dle zákona nereagoval a nadále se snažil z uchopení vysmeknout a z místa utéci. Na to zakročující policista přiložil oznamovateli pouta, podle § 52 písm. p) zákona číslo 273/2008 Sb., přičemž podezřelý byl na místě v 10:40 hod. zajištěn v souladu s ustanovením § 26 odstavce 1 písm. f) zákona číslo 273/2008 Sb.

Oznamovatel byl naložen do služebního vozidla Policie ČR i s jeho jízdním kolem a převezen na OOP. V budově OOP byla u zajištěné osoby podle ustanovení § 35 odstavce 2 zákona číslo 273/2008 Sb., provedena prohlídka osoby, zda zajištěný u sebe nemá zbraň. Žádná zbraň nebyla nalezena.

Oznamovatel byl na obvodním oddělení vyzván k podání vysvětlení, avšak z nezjištěných důvodů neobjasnil, proč nereagoval na výzvy k zastavení dle ustanovení § 79 odstavce 2 zákona číslo 361/2000 Sb., a proč před hlídkou bezohledně ujížděl.

Rovněž byl také vyzván k odbornému měření přístrojem Dräger, zda před jízdou nepožil alkohol, přičemž výsledek odborného měření byl negativní. Poté byl oznamovatel ze strany zakročujícího policisty vyzván k orientačnímu testu na přítomnost OPL (omamných a psychotropních látek), avšak toto oznamovatel odmítl. Oznamovatel k věci uvedl, že příležitostně kouří marihuanu.

Dne 26.8. v 11:35 hod. bylo zajištění ukončeno a oznamovatel odešel i s jízdním kolem z budovy obvodního oddělení.

Ze spisových materiálů (přehled z ETŘ od roku 2008 do současné doby), týkajících se přestupkových jednání oznamovatele, zejména na úseku dopravy vyplývá, že tyto přestupky zjišťuje a dokumentuje především zakročující policista. Tento policista na vysvětlení uvedl, že oznamovatele nevyhledává ani nešíkanuje, pouze nepřehlíží jeho protiprávní jednání.⁶⁶

Vyhodnocení:

Z dostupných údajů je zřejmé, že oznamovatel nezastavil na znamení STOP a následně ujížděl hlídce, přičemž toto jednání nikterak nevysvětlil i přesto, že na základě měření přístrojem Dräger nebyla přítomnost alkoholu zjištěna a k orientačnímu testu na přítomnost OPL nepřistoupil. V tomto případě se domnívám, že zakročující policisté jednali oprávněně a nebylo možné věc vyřídit jinak, např. domluvou. Závěr odboru vnitřní kontroly byl takový, že se policisté nedopustili žádného protiprávního jednání a stížnost byla vyhodnocena jako nedůvodná.

⁶⁶ POLICIE ČR. Odbor vnitřní kontroly. 2014.

Případ č. 3:

Geneze případu:

Oznamovatel byl ve večerních hodinách v disco baru, přičemž byl svědkem rvačky dvou mužů, současně s ním i jeho kamarádi, kteří se účastnili jeho oslavy narozenin. Po rvačce jeden z mužů zůstal ležet na zemi a druhý měl utéct, proto se oznamovatel vrátil zpět do baru. Po nějaké době přijela policie a oznamovatele společně s kamarády převezli na obvodní oddělení, kde byli kamarádi oznamovatele vyslechnuti a propouštěni a oznamovatel byl zadržen na základě ustanovení § 76 odstavce 1 tr. řádu.

Uvedené zadržení bylo oznamovateli vysvětleno tak, že ho jeden ze svědků události označil za útočníka, čili pachatele, a proto se v procesním postavení stal oznamovatel podezřelým. Vzhledem k tomu, že na základě měření přístrojem Dräger byla oznamovateli naměřena hodnota 1,58 promile alkoholu, nebyl k věci vyslechnut ihned s tím, že by mohla být snížena rozpoznávací a ovládací schopnost při výslechu.

Oznamovatel sdělil policistům, že má zakoupenou letenku do Anglie, kde pracuje a musí se včas dostat na letiště. Na uvedené sdělení policisté nereagovali.

Následně byl zjištěn útočník, který nebyl totožný s oznamovatelem, což později doplnili do podání vysvětlení i kamarádi oznamovatele, a oznamovatel byl následně propuštěn ze zadržení, přičemž již nestihl svůj let do Anglie a nárokoval po policii náklady na nákup nové letenky a úhradu ušlého zisku ze zaměstnání v Anglii.⁶⁷

Vyhodnocení:

Vzhledem k jedinečnosti případu byl do věci zapojen i OSPP (odbor služby pořádkové policie), který zaujal stanovisko k této věci, že policisté postupovali v souladu s oprávněním, které mají, a nelze jednoznačně konstatovat, kdy bylo možné oznamovatele vyslechnout, vzhledem k tomu, že byl pod vlivem alkoholu, přičemž hranice plnohodnotné výpovědi u člověka není nikde stanovena.

⁶⁷ POLICIE ČR. Odbor vnitřní kontroly. 2014.

Z dostupných údajů lze konstatovat, že policisté postupovali podle zákona, oznamovatele jako možného podezřelého zadrželi a nepřistoupili k výslechu z důvodů ovlivnění alkoholem. Do celé věci vstoupil i otec oznamovatele s tím, že se za něho zaručil, avšak z nedostatků informací nelze vyhodnotit, zda bylo možné celou věc vyřešit rychleji. V případě, že by kamarádi oznamovatele již při prvním výslechu uvedli veškeré informace, které k případu mohou podat a nemuseli by podávat doplnění, je pravděpodobné, že by se celá věc vyřešila rychleji a nenastala by tato situace. Z toho lze vyvodit, že ovlivnění alkoholem je skutečně individuální a i přesto, že kamarádi oznamovatele byli propouštěni dříve, nebyla jejich schopnost plnohodnotné výpovědi dosažena. Závěr odboru vnitřní kontroly byl takový, že se policisté nedopustili žádného protiprávního jednání a stížnost byla vyhodnocena jako nedůvodná.

5 Vyhodnocení a statistické údaje

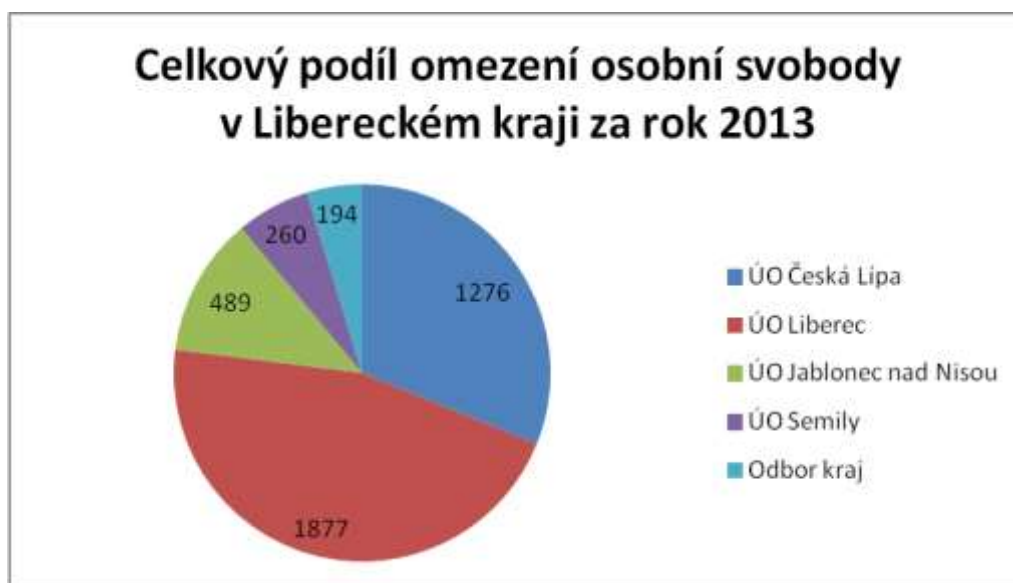
Veškeré údaje, které jsou zde prezentovány, jsou převzaty z evidence trestního řízení, tj. ETŘ, které je dostupné pouze pro Orgány Policie České republiky v rámci intranetové sítě.

Následující tabulka č. 1 a graf č. 1 ukazují omezení osobní svobody v určitém regionu za uvedené období řazeno čtvrtletně.

Tabulka č. 1: Omezení osobní svobody orgány Policie České republiky v Libereckém kraji za rok 2013.⁶⁸

Omezení osobní svobody PČR v Libereckém kraji za rok 2013				
	I. Čtvrtletí	II. Čtvrtletí	III. Čtvrtletí	IV. Čtvrtletí
ÚO Česká Lípa	278	337	374	287
ÚO Liberec	522	448	444	463
ÚO Jablonec nad Nisou	126	115	122	126
ÚO Semily	67	86	45	62
Odbor kraj	41	43	58	52

Graf č. 1: Celkový podíl omezení osobní svobody v Libereckém kraji za rok 2013.⁶⁹



⁶⁸ POLICIE ČR. Evidence trestního řízení. 2014.

⁶⁹ POLICIE ČR. Evidence trestního řízení. 2014.

Z grafu je patrné, že nejvyšší počet omezení osobní svobody je na Územním odboru Liberec, přičemž je to i logické vzhledem k velikosti tohoto Územního odboru, tak i v množství nápadu za rok 2013, který je v tabulce č. 2.

Tabulka č. 2: Nápad trestné činnosti v Libereckém kraji za rok 2013⁷⁰

Nápad trestné činnosti za rok 2013	
Místo	Počet
ÚO Česká Lípa	31332
ÚO Liberec	37576
ÚO Jablonec nad Nisou	15390
ÚO Semily	12441
Odbor kraj	26010

V porovnání nápadu za jednotlivé Územní odbory je potřeba upřesnit krajský nápad, který ač se jeví vysoký, jedná se především o administrativní záležitosti a nelze ho tedy porovnávat s ostatními Územními odbory.

V procentuálním vyjádření je užití omezení osobní svobody s ohledem na množství nápadu v České Lípě 4%, v Liberci 5%, v Jablonci nad Nisou 3% a v Semilech 2%. I přesto, že Jablonec nad Nisou je větší město než Česká Lípa, počet osob omezených na svobodě mají vzhledem k nápadu méně. Liberec má naopak nejvyšší počet omezení na svobodě, avšak v porovnání počtu obyvatel oproti ostatním lze usuzovat, že statisticky největší množství omezení osobní svobody je v České Lípě.

Vývoj za jednotlivé kvartály se nepatrně mění, ale v porovnání s ostatními tento trend není nikterak výrazný. Ohledně vydané amnestie k 1.1.2013 lze konstatovat, že tato mohla mít v prvním čtvrtletí na Územním odboru Liberec relativně vysoký dopad, přičemž u ostatních Územních odborů se tento jev projevil až ve druhém resp. třetím čtvrtletí. Absolutně nejvyšší počet omezení osobní svobody zaznamenal Územní odbor Liberec v únoru, kdy počet dosáhl 187 omezených osob na svobodě, ve stejném měsíci měl nejvyšší podíl i Územní odbor Jablonec nad Nisou. Na Územním odboru Česká Lípa a Semily zaznamenaly nejvyšší dosažené hodnoty v měsíci dubnu a Česká Lípa následně ještě v měsíci červenci. Relativně nejmenší podíl v omezení osobní svobody byl zaznamenán v prosinci a to u všech Územních odborů kromě Liberce.

⁷⁰ POLICIE ČR. Evidence trestního řízení. 2014.

Závěr

V bakalářské práci jsou teoretickým způsobem objasněny právní východiska, pojmosloví a postuláty související s uvedenou tematikou zajišťovacích úkonů využitím zejména zákona o PČR a trestního řádu. V další části bakalářské práce jsou analyzovány právní systémy vybraných intencí zákona pro omezení osobní svobody v České republice a v Německé spolkové republice a jejich vzájemná komparace. V závěru práce jsou uvedeny zajímavé kazuistiky z Odboru vnitřní kontroly a komparace kvantitativních ukazatelů ke stanoveným hypotézám.

Bakalářská práce by měla obohatit povědomí policistů, kteří využívají omezení osobní svobody v rámci plnění svých úkolů a v ucelených částech poskytnout zdroj informací, který mohou při své práci použít. V současné době je zcela jistě spousta publikací zabývajících se rozbořem zákona o PČR resp. trestního řádu, nicméně tato bakalářská práce se zabývá zejména omezením osobní svobody, poukazuje na řešené případy v rámci Odboru vnitřní kontroly a jejich závěry, přičemž každý zakročující policista má odpovědnost za to, že svých oprávnění nebude zneužívat, neboť se jedná o závažný zásah do práv a svobod občana.

Z právní komparace zajišťovacích úkonů v České republice a Německé spolkové republiky vyplývá, že oba státy jsou si vymezením právních norem k omezení osobní svobody podobné, je zřejmé, že při omezení osobní svobody nelze vycházet z naprosto rozdílných norem, a proto se tyto právní normy liší v nuancích.

Ze statistických údajů vyplývá, že první čtvrtletí roku 2013 dosáhlo na některých Územních odborech počet omezení osobní svobody svého maxima a lze tedy konstatovat, že v širším pojetí byla hypotéza, že dochází ke klesajícímu trendu pravdivá, nicméně v porovnání za jednotlivé měsíce nelze zcela jednoznačně tento závěr potvrdit a bylo by pro konkrétnější vyhodnocení zapotřebí stanovit širší rozptyl jak v čase, tak v počtu hodnocených Územních odborů.

Seznam použité literatury

Literární zdroje

- [1] FRYŠTÁK, Marek a kolektiv. *Trestní právo procesní*. Ostrava - Přívoz, 2009 ISBN 978-80-7418-041-5.
- [2] JELÍNEK, J. a kol.: *Trestní právo procesní*. 2. vydání. Praha: Leges, 2011, 816 s., ISBN 978-80-87212-92-9.
- [3] NOVOTNÝ, František; SOUČEK, Josef et al. *Trestní právo procesní*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009 ISBN 978-80-7380-237-0.
- [4] VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky, Komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 458 s, ISBN 978-80-7400-142-0.
- [5] VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L. *Zákon o obecní policii*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, 556 s, ISBN 978-80-7400-165-9.
- [6] MACEK, Pavel. *Pořádková činnost policie: obecná část. II. Vydání*. Praha: Police History, 2008, 87 s, ISBN 978-80-8647-745-9.
- [7] MACEK, Pavel a FILÁK, Antonín. *Pořádková činnost policie: (obecná část). 1. Vydání*. Praha: Police history, 2002. 97 s. ISBN 80-86477-10-X.
- [8] MACEK, Pavel a kol. *Pořádková činnost policie: obecná část. 2., upr. vyd.* Praha: Police history, 2008. 87 s. ISBN 978-80-86477-45-9.
- [9] FILÁK, Antonín. *Policejně bezpečnostní činnost a její hlavní organizačně taktické formy. 1. Vydání*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003. 134 s. ISBN 80-7251-135-1.
- [10] MACEK, Pavel, POŽÁR, Josef a FILÁK, Antonín. *Pořádková činnost policie: (Obecná část): Určeno pro stud. Policejní akademie ČR. 1. vyd.* Praha: Policejní akademie České republiky, 1994. 70 s.
- [11] HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B. *Zákon o Policii České republiky*. Praha: Eurounion, 1999, 208 s, ISBN 978-80-7317-041-8.
- [12] HRUDKA, J., ZÁMEK, D. a kolektiv. *Organizace a činnost policejní služby*. Praha 2012, 233 s. ISBN 978-80-8647-756-5.

Legislativní zdroje

- [13] ČESKO. Zákon č. 162 ze dne 12.06.1998, kterým se mění usnesení č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů a další související zákony. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1998, částka 56, s. 6754.
- [14] ČESKO. Zákon č. 98 ze dne 20.03.2013, kterým se mění zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů a další související zákony. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 46, s. 1026-1027.

- [15] ČESKO. Zákon č. 105 ze dne 20.03.2013, kterým se mění zákon č. 141/1961 Sb. o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 47, s. 1173-1181.
- [16] ČESKO. Zákon č. 303 ze dne 19.09.2013, kterým se mění zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 116, s. 3685-3687.
- [17] ČESKO. Zákon č. 105 ze dne 20.03.2013, kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 47, s. 1195-1997.
- [18] ČESKO. Zákon č. 303 ze dne 19.09.2013, kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 116, s. 3398-3399.
- [19] ČESKO. Zákon č. 300 ze dne 21.08.2013, kterým se mění zákon č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 115, s. 3384-3385.
- [20] ČESKO. Zákon č. 344 ze dne 10.10.2013, kterým se mění zákon č. 17/2012 Sb. o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 134, s. 6294-6296.
- [21] NĚMECKO. Gesetz über die Aufgaben und Befugnisse der Bayerischen Staatlichen Polizei, Polizeiaufgabengesetz (PAG), in der Fassung der Bekanntmachung vom 14. September 1990, Fundstelle: GVBl 1990, S. 397 Zuletzt geändert am 24.07.2001, GVBl, S. 348.
- [22] NĚMECKO. Strafprozeßordnung in der Fassung der Bekanntmachung, Strafprozeßordnung (StPO) vom 7. April 1987 (BGBl. I S. 1074, 1319), die durch Artikel 5 Absatz 4 des Gesetzes vom 10. Oktober 2013 (BGBl. I S. 3799).
- [23] NĚMECKO. Strafgesetzbuch in der Fassung der Bekanntmachung, Strafgesetzbuch (StBG) vom 13. November 1998 (BGBl. I S. 3322), das durch Artikel 5 Absatz 18 des Gesetzes vom 10. Oktober 2013 (BGBl. I S. 3799).
- [24] NĚMECKO. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland, Grundgesetz (GG) vom 23. Mai 1949 (BGBl. S. 1), zuletzt geändert durch das Gesetz vom 11. Juli 2012 (BGBl. I S. 1478).
- [25] NĚMECKO. Gesetz zum zivilrechtlichen Schutz vor Gewalttaten und Nachstellungen, (GewSchG), Fundstelle: 2001, 402-38, 11. Dezember 2001 (BGBl. I S. 3513).

Elektronické zdroje

- [26] POLICIE ČR. Evidence trestního řízení. 2014.
- [27] POLICIE ČR. Odbor vnitřní kontroly. 2014.